

"SANDARA"

Leidžia kas ketvergas
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.

PRENUMERATA METAMS:

Suvienytose Valstijose \$2.00
Kitose viešpatystėse \$2.50

"SANDARA,"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"

Published Every Thursday
By the Lithuanian National League
of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

In the United States \$2.00
To Foreign Countries \$2.50

"SANDARA,"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 18 Tel. South Boston 52015.

South Boston, Mass., Gegužio (May) 1 d. 1919 m.

Metai VI.

Italija grasina kare talkininkam

Talkininkai Londone sutarė, kad uostas Fiume turi priklausyti Italijai, bet taikos konferencijoje prez. Wilsonas užreikė, kad Italija to uosto negaus, kadangi ten yra daugiau slavų. Italijos delegatai išsėdė ir apleidė taikos konferenciją. Premjerą Orlando Italijos žmonės sveikina entuziastiškai ir užgiria jo taktiką. Orlando paskelbė, kad prez. Wilsonas yra Italijos priešas, bet Amerikos žmonės Italijos draugai. Italijos spauda pilna denunciacijų prieš Wilsoną. Italija mobilizuoja armiją ir siųs prieš Čecho- - slavokus ir Jugoslavus, kad jiegos galybe atsiimti Fiume. 200,000 armijos jau pasiūsta į Fiume.

Premjeras Orlando pasmerkia prez. Wilsoną už pavartojimą atviros diplomatinijos linkui Italijos, tuom pačiu laiku, kuomet, pasak Orlando, vartojama siapta diplomatija linkui visų kitų šalių. Orlando pranešė Wilsonui, kad jeigu Wilsonas savo planą adresuos tiesiog Italijos žmonėms, tat Orlando bus priverstas pavartoti tokią taktiką kaip vartojo su bendru pasaulio priešu Vokietija, pirm taikos sutarties pasirašymo, kuomet jis pasakė Vokietijos žmonėms, kad negali būti derybų su jų valdžia.

Visoj Italijoje neramu. Francija ir Anglija persergėjo Italiją, kad nebandytų ginklu imti Fiume.

TAUTŲ LYGA.

Tautų Lygos konstitucija susideda iš 26 punktų arba straipsnių. Apart pirmiau paskelbto teksto sakoma, kad kiekviena valstybė gali išstoti iš Lygos, pranešus priešais dviems metais ankščiau. Visos vietos Lygoje vienodai prieinamos vyrams ir moterims. Visuotino nusignklavimo klausimas turi būti rišamas nors kas 10 metų. Viduriniai šalių reikalai nepriklauso Lygos jurisdikcijai. Bus prašalinamos iš Lygos tos šalys, kurios peržengs Lygos konstituciją. Turi būti užtikrinta Monroe doktrinos neliečiamybė.

Senatorius Bora iš dešinės ir prof. Scott Nearing iš kairės nurodinėja, kad tokią Lygą vistiek negal užtikrinti ramybės pasauliui.

Ukrainiečiai atsiėmė Kijevą nuo bolševikų, o bolševikai užėmė visą Bessarabiją.

Vengrijos bolševikų spėkos didėja, sako pranešimai iš Londono.

A.L.T.S. Prezidentas Dr. J. Šliupas apie Lietuvos Reikalus.

27 Torrington Sq.
W.C. I. London,
24. III. 1919.

P-ai J. O. Širvydui,
ALTT. Sekretoriui.
Gerbiamas Drauge!

Čia begalės darbo... Juk viskas nauja, visur reikėjo landžioti, ir po Foreign ofisą, ir po ambasadas, ir šiaip visokias pažintis darytis. O juk čion niekas pirmiau nebuvo bandęs...

Netiesia, kad Britanija lietuviams priešinga būtų. Britanija mums sympatizuoja, tik vis dėlto reikalą vilkina: mat Paryžiuje viskas buvo padaryta... O ten Paryžiuje Francuzai tai tur-but lenkia dalykus prieš mus: jie Lenkams yra pažadėję didelę Lenkiją pastatyti, tai bene ir mus jiems pavesti. Netikiu, kad tam pritartų Britanija ir Amerika, nors ir pastaroji labai ilgai svyravo. Bet dabar jau net savo komisiją Lietuvon pasiuntė dalykams iširti... Ak, ir Francuzai militarę komisiją pasiuntė, bene užimti Liet. armijos komandą; tačiau ten kas-nors nėra gera, nes, sako, Gabrio draugas Jon pakliuvęs. O Gabrys, tai nuvyko Lietuvon, pirma su Kapsuku susitaręs. Dabar jis tai su vokiečiais, tai su Lenkais, tai Kapsuku susirašinėja — jau tik ne Lietuvos labui.

Reikia Armijos! Atvykę užvakar p. Čepinskis su p. Bizausku sako: jeigu Amerikos lietuviai, kurių Lietuvoje visi pasigenda, nors 10,000, gerai apsiginklavę ir susiorganizavę, atvyktų, tai nei Bolševikų, nei Lenkų, nei Vokiečių Lietuva nebijo, ir Lietuva į vieną savaitę būtų liuosa nuo visų neprietelių!.. Turite gauti valdžios pagalbą, kad pervežtų ar Liepojun ar Klaipėdon; kad duotų šautuvų, mašin-guns, aeroplanų, ypačiai artileri-

"SANDAROS" REDAKCIJA, SPAUSTUVĖ IR ADMINISTRACIJA SVEIKINA VISUS SAVO SKAITYTOJUS, BENDADARBIUS IR RĖMĖJUS SU PIRMA DIENA GEGUŽĖS.

jos, ir, žinoma, maisto. Tai vias istorija — nėra kas daugiau čion pridėti ar atimti! Pinigų, žinoma, reikia, bet jeigu Lietuviai armiją siųs, tai jau be pinigų jos neišleis... Truksta Lietuvoje kareivijos instruktorių, vadų, štabo oficerių. Kū greičiaus armiją pasiūsite, tuo greičiaus slėgūtis nupuls nuo Lietuvos: Jūsų rankose Lietuvos likimas. Ką Taikos Konferencija nepadarytų Paryžiuje, Lietuvų armijos misija reikalinga. Bet ir Paryžius negalės Lietuvos naikinti. Gana Lietuva prisikentėjo nuo visokių siurbėlių. Vienintėlis išganymas: Amerikos Lietuvių Armija bent 10,000 vyrų.

Tuomi tarpu jiems pagelbėsiu ineiti į vėžes, nes aš jau truputį kelią praskyniau. Kada tai busiu atlikęs, aš užsiimsiu laikinai propaganda (nes diduma anglų nėra girdėję apie lietuvius!), o pasikui bene keliausiu Lietuvon, kur — regimai — labai reikia padirbėti ir sustiprinti žmonių dvasią. Čion kalbėjau 2 syk pas katalikus lietuvius ir syki pas bolševikus... Įkirtau jiems taip, kad verkė iš piktumo. Dar reikės ir Škotijon nuvykti, kur manęs lietuviai laukia, išgirdę, kad bolševikams taip kailį išpėriau. Londono klubas "Union of Democratic Control" pakvietė mane kalbėti ant Stos d. balandžio.

Lietuvoje nebutų bėdos, jeigu ne plėšikai - bolševikai ir Lenkų legionieriai, kurie bandomis (20-50 žmonių) žmonelius ganabija. Vokiečiai tai prigelbsti Lietuviams, tai painius daro: priguli, mat, kokio upo esti. Spartakistai užpakalyje mūsų armijos tiltus, geležinkelius ir tt. ardo... Visi yra grobikai be tvarkos, ir todėl maža armija apvalytų Letuvia trumpu laiku. Tik reikia amunicijos ir ginklų. Dirbkite dieną ir naktį, kad S. V. valdžia tuojaus patvežtų mus bent 100,000 gerai ginkluotų vyrų, ir Lietuva bus išganyta. Liaudis laukia su išsiilgimu Amerikos Lietuvių parvažiuojant su kariška pagalba... Tai semiu iš

Lietuvos laikraščių ir iš lupų pp. Čepinskio ir Bizausko. Čion klaidos nėra. Lietuvos išganymas yra rankose pačių Lietuvių. Kaip pasiklosime, taip ir išmiegosime.

Tikėkite, kad čion atvykęs nesnaudžiu. P. Naruševičius 8 d. Kovo iškeliavo Paryžium. Su mahimi dirba pp. Narjuskas ir Vizbaras, ir 2 mergaitė — Juzė Martinkaičiūtė ir Emilija Zarsevičiūtė. Visiems moku algas. Reikėjo daug kas nupirkti, tarp kitko dvi rašomoji mašini. Dabar jau pervežiau viską Lietuvos atstovams. Keletą laikraščių užsakiau ir Britanijos muzėjuje nufotografavau apie 30 Lietuvos visokių žemlapių, iš senovės iki dabar. Tai galima bus padaryti historijos atlasas, o prieg tam žemlapių iš Paryžiaus.

Galite suprasti, jog į porą mėnesių ir pinigų gerokai išėiti turėjo. Bet ką darysi! Lietuvos atstovai už mane 30 sykių turtingesni atvažiuo, tai gal buti jie ir daugiau ką įstengs padaryti. Aš rengiuosi laikraštinkams pietus iškelti, bet to sunku čion prieti prie laikraščių, nors to labai reikia. Sulyginant Amerikoje yra gera propaganda padaryta. Kad čion būtų tiek pat atlikta buvę, na, tai kita giesmė šiandien būtų. Bet čion niekas nieko nepadare.

Pavargau. Valgis man čion netinka. Oras baisus, šlapias, saulė retai matosi. Šiaip būtų viskas nebloga. Visokių dokumentų valdžiai inteikęs esmi. Darbo yra nemaža, — bet dabar jau man bus lengviau, nes p. Čepinskis moka ir angliška.

Neužmirškite Universitės Asociacijos. Gal ją apleidote? Taip? O ji yra viena iš reikalingiausių paramos. Reikia ir profesorių iš Amerikos! **gamtininkų, technologų, dentistų.** Lietuva tikisi iš Amerikos bent kelias dešimtis profesorių susilaukti. Ei, vyručiai, ir sesutės, — štai dirva... Prie visų bėdų turėkite akyje Association of Friends of University of Vilnius. Netiktai pinigų ten sėkite, bet ir rengkitės profesoriauti! Ne juokais šneku, bet liepia tai p. Čepinskis pranešti.

Na, gana šiam sykiui. Ne liudėkite, bet dirbkite, o tuo mi viską laimėsime.

Su tikra pagarba,
J. Šliupas.

Liet. Atstatymo Bendrovės Kampelis

Darbas Lietuvos Atstatymo Bendrovės eina pirmyn.

Čionai, Amerikoje, Liet. Atstatymo Bendrovė vis kyla. Europoje darbas eina pirmyn ir labai žymią reikšmę Lietuvos gyvenime Lietuvos Atst. B-vei lemta su-lošti

Kelią į Lietuvą praskina.

Lietuva atskirta nuo pasaulio — jokių kelių jurėmis nebuvo. Sausžemiu iš visų pusių priešai apsiatę. Lietuvos Atstatymo Bendrovės atstovas R. Karuža jau padarė sutartį su Danijos laivų statymo kompanija ant dviejų laivų, kurie važinės tarpe Lietuvos portų Klaipėdos ir Liepojaus ir Švedijos. Kitus laivus Nemunu plaukioti ir-gi užsakoma. Taigi tuojaus Švedų - Skandinavų linija bus sujungta su Lietuva ir galima bus atplaukti ligi Kauno. Tuomet ir pačta ir pinigai pasieks Lietuvą.

Telegramos gali nueiti Kaunan.

Jau atėjo žinios, kad su Kaunu ir keliais kitais miestais galima susinešti telegramomis. Už žodį 45 centai.

Valdžiai paskola.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė perka Lietuvos Valsybės Banko bonds'ų už \$1,000,000. markių. Tai gera parama Lietuvos valdžios.

R. Karuža jau Lietuvoje.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės pirm. Romanas Karuža pirmą gegužės bus Kaune. Jis išvažiuo iš Francijos balandžio 15 d. per Angliją, Daniją, Švediją į Lietuvą. Sustodamas paminėtose vietose atliks pirklyninės reikšmės investigacijas ir su tartis; Anglijoje steigs Lietuvos Atstatymo Bendrovės savo skyrių.

Pinigų siuntimas į Lietuvą.

Lietuvos Atst. Bendrovė jau įrengė siuntimo pinigų

skyrių ir tuojaus pradės, kaip tik bus komunikacija tarpe Lietuvos ir Amerikos užvesta, siuntinėti pinigus ir prekes.

Broliai stokite prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės.

Dabar, kaip prasidėjo darbas Lietuvoje, jau visiems prisieina be abejojimų stoti į Lietuvos Atstatymo B-vę.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė atlieka tikrai išganingą Lietuvai darbą ir begalo didelį; uždeda pirmoji keilius tarpe Lietuvos ir pasaulio, pirmoji suteikia ir kitus ne pagelbą Lietuvai ir kitus didelius darbus atkkti yra pasirengus.

Valdemaras apie Liet. Atst. Bendrovę ir jo žodis į narius Bendrovės.

Valdemaras išreiškęs kuo sirdingiausia padėką už pasveikinimą Liet. Atstatymo B-vės įgalotinių susivažiavimui, toliau sako:

"Lietuva šioje kritiškoje valandoje atsikreipia į Ameriką ir į visus Lietuvos Atstatymo B-vės narius, prašydama jų, kad pagelbėtų ekonomškai atbudavot Motiną-šalį".

Prie darbo!

Lietuvos atbudavojimui reikalingi pinigai ir tuojaus gana didelė suma.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė nori sukelti tuojaus vieną milijoną dolerių.

Stokite į Lietuvos Atstatymo Bendrovę!

Sėras \$10. — bet parduodama nemažiau, kaip penki šėrai vienai ypatai. Už pinigus mokama nemažiau 4 nuošmėciai. Apsauga kuotikriausia.

Kreipkitės šiuo adresu:

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

Lithuanian Development Corporation,
320 Fifth Ave.,
New York, N. Y.

\$60.00 "BONUS"

PALIUOSUOTŲ KAREIVIŲ IR JUREIVIŲ,

UŽ DYKA

Iš kolektuojame!

Reikalaujami tik Paliuosavimo Raštai.

CENTRALIS BENDRAS LIETUVIU BANKAS

Juozas Kavaliauskas prezidentas

32-34 CROSS st.,

BOSTON, MASS.

A.L.T.S. Reikalai.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

CLEVELAND, OHIO.

Sandariečiai darbuojasi platinami literatūrai ir remdami Organą.

ALTS. 18 kuopa parsitraukė daug knygų iš Sandaros Centro ir pradėjo platinti. Tam daugiausia darbuojasi p. R. Kruopis ir p. Apšiega. Susipratę lietuviai sparčiai perka šias Sandaros knygas: Lietuvos Laisvė, ALTS. Principai, Tauta, Vincas Kudirka ir kitas. Garbė lai būna sandariečiams, kad tokias puikias knygas lietuviai tarpe platina. Šiandien kiekvienas lietuvis privalėtų tokias knygas turėti ir kitiems duot pasiskaičyt.

ALTS. 18 kuopa taipgi neatšilieka nuo Sandaros išpirkimo. Pagal savo licosą nutarimą kuopa bal. 21 d. vėl pasiuntė Centran \$10.00, kaip eksra mokesčius už 2 mėnesius. Garbė Clevelando lietuviams!

Lietuvos Piliėtis.

Sandariečių parengimai.

ALTS. 18 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko 13 bal., Goodrich House svetainėje, pirmininkaujant p. V. K. Yurgilui. Sandaros reikalų tarimas ėjo rimtai ir entuziastiškai.

Iš vakarų rengimo komisijos raporto paaiškėjo, jogei rengiamam su programą ir šokias vakarui 27 bal. yra užkviestas ir pasižadėjo pribūti su prakalba "V. Lietuvinkų" red. p. Purvis. Kiek vėliau ALTS. 18 kp. Varpo Choras suvaidins Dr. Vinco Kudirkos dr-jos rengiamam vakare "Gudri Našlė".

Toliau iš vakarų rengimo komisijos pranešimo paaiškėjo, jogei Varpo Choras yra užkviestas p. St. Šimkasa surengti jam Clevelande koncertą kartu su Teatriniu Choru. — Koncertas nutarta surengti gegužės mėnesį.

Ta pati kom. išdavė raportą iš atsibuvusio koncerto ir bal. 2 d. kovo, kuriame gryno pelno atliko \$158.95.

Iš svarbesnių nutarimų yra šie:

Išrinkta knygais: R. Kruopis ir Apšiega, kuriems pavesta parsitraukti iš "Sandaros" knygų del pardavinėjimo.

Nutarta pranešti per "Sandarą" kuopos nutarimus, kas pavesta atlikti nutarimų raštininkui.

3. Nutarta rengti bižnišką p. kninką ir išrinkta A. Tamulionis ir T. Bajierčius surasti vietą.

Nutarimų raštininkas,
J. P. Garmus.

WILKES-BARRE, PA.

Sandariečiai tikri Lietuvos sunys.

Wilkes-Barre lietuvis nereikia daug raginti kad dėtusi prie kultūriniai-politinės mūsų organizacijos Amerikos Lietuvių T. Sandaros. Jie mato, kad Lietuva turi but laisva, tat jie ir spiečiasi į politinę lietuvių demokratų organizaciją ir veikia kultūriniai-politinėje dirvoje.

Čia Sandaros kuopa neseniai susitvėrė ir dabar jau turi virš pusės šimto narių. Didėsės lietuvių kolonijos, seniai gyvuojančios kuopos, malonėkite nusilenkti prieš mus Wilkes-Barre lietuvius.

Paskutiniame susirinkime prie mūsų ALTS. 55 kuopos prisidėjo dar šie tėvynainiai: Jurgis Ruzgis, Stanislovas Kloščevičius, Vincas Veiveris, Antanas Levanavičius, Motiejus Misiu-

nas. Motiejus Tuinila, Juozas Merkevičius, Juozas Pupkis. Dar mūsų kolonijoje yra daugiau prakilnių lietuvių ir jie beabejo prisidės prie ALTS. Sandaros. Tuomet mūsų kolonij tikrai galės pasidžiuoti prakilnios A. L. T. Sandaros kuopa. — J. M.

ANSONIA, CONN.

Sandariečiai organizuokimės. Lietuvos valstybės tverianties negalima atsilikti nuo Lietuvos reikalų. Reikia sekti kiekvieną žinėlę iš Lietuvos, kiek galint reikia rengties, kad geriau prisiruošti prie laisvos Lietuvos gyvenimo. Dirbkime grynai lietuviškoje ALTS. organizacijoje ir Europiniai mūsų broliai mummyse neapsivils...

ALTS. 60 kp. susirinkimas įvyks 4 d. gegužės. Kas skaitosi lietuvių esąs butinai privalo atsilankyti ir prisidėti prie Sandaros. Kiekvienas lietuvis privalo dėties prie garbingos ALTS. S. organizacijos. Broliai, atmint, kad tik vienybėje, apšvietoje ir moksle yra garbė. — A. G.

NEWARK, N. J.

Sandariečiai palaiko visos koonijos vardą ir vadovauja viešuose darbuose.

Newarko lietuviai tautininkai subruzo ir įtempę įvegas darbuojasi del Lietuvos laisvės išgavimo. Visuose darbuose labiausiai atsižymi lietuviai sandariečiai, nes visa Newarko inteligentija priklauso prie Sandaros. Tai yra lengva mums sandariečiams ką nors ir nuveikti, nes kad ir didžiausias Sandaros priešas būtų, bet ištikus kokiam nelaimei, vistiek šaukiasi prie sandariečių pagalbos: prie daktaro, aptiekoriaus, spausdintuko, biznierių. Priėjus parašų rinkimui po peticija, Tautinė Taryba su lietuvių centru susaukė bendrą susirinkimą. Susirinko nekurie veikėjai ir nutarė bendrai dirbti, kad kuodaugiausia parašų surinkus. Paskirtoj dienoj nu tarta atsilankyti į visus didžiausius ofisus, teatrus, hotelius, didžiausias krautuves. — kur tik daugiausia žmonių, kur tik didžiausia inteligentija. Gerai. Dabar reikia kas sužinos, kas gaus leidimą, vaikščiolt po tuos ofisus ir teatrus, kas pagarsins per anglų spauda.

Prasideda rinkimas komisijų tam darbu atlikti. Tautininkai užleidžia klerikalams daugiaus veikti, na ir perstato vieną-ant-ara. Neapsiima, teisinasi: aš nieko nepažystu; aš nesukalbu angliškai; aš nemoku rašyti, ir tam panašų atsisakinėjimai. Ar neprisieis, kad vieni sandariečiai viską padaryt? Tikat spaudoj pagarsinti išrinkta visų vyčių ir centro vyriausia galva, Na gi ant rytojaus net sarmata pasidarė, kada žmonės emė juoktis skaitydami, kad ponas Wash su koku ten kitu visą Newarko lietuvių politiką veda. Paskui turėjo eiti su pagalba tautininko atitaisyti ir paskelbti kas yra reikalinga. Tai mūsų klerikalų partijos veikėjai!

Dabar iš kitos pusės etna tai tikrai pasakius, Lietuvos išgamos, dengdami save socialistais. Kada tik visuomenė sumano ką nors gerą ir reikalingą del Lietuvos laisvės išgavimo parengti, tai jie daro visokias pastangas, kad kaip nors sukliudžius.

Nerimti socialistai netik parašų darbą kluodė, bet rengė neva diskusijas ir ten niekino lietuvių veikėjus ir visą lietuvių veikimą. Taip daryt nepadoru. Del to TLTS. 19 kp. savo mėnesiniame susirinkime 14 d. bal. nutarė surengti viešas diskusijas ir užk-

vesti socialistų vadus, bei veikėjus, kad jie pasiaikintų prieš liaudį už jų skleidžiamus šmeižtus mūsų žmonių akyse. Lauksime atsakymo ar jie apsiims stot į viešas diskusijas ar liausis šmeižė.

— I. M.

Atsišaukimas.

ZODIS MUSŲ TĖVYNAINIAMS - INTELIGENTAMS.

Lietuvos liaudis per gentkarčių gentkartes buvusi po kitų tautų "globa" neturėjo nei progų, nei galės savimi rupintis (nėšą "globėjai" už mus rupinoti), neįgijo valstybinio susipratimo. Ir tik del mūsų valstybinio nesupratimo šiandien pasauliniai diplomatai - politikai labai vengia pripažinimo Lietuvai neįgijusių. Bet tengvai ar sunkiai — lietuviai nepriėmę gaus ir dabar bus netik progą bet ir pareiga kiekvieno lietuvių pažint, ką reiškia buti valstybės piliečių. Pažinti pareigas sulig valstybės tai neįšventinta draugijinio gyvenimo sąlyga. Šiame atvejuje yra reikalinga partijos, kurios neša valstybės gyvenimo programą. Kalbant apie partijas turime mintyje ALT. Sandarą, kai po politiską partiją.

Šiandien, Lietuvos valstybei tverianties, amerikiečiai lietuviai aiškiai pakryps bent kurion lietuvių partijon, partijon, kuri jų nuomone, geriausiai atsakys jų gyvenimo reikalams. Žinoma, daug lietuvių yra ir dar bus suklaidinti gražiomis, bet gyvenimui neįvykinamomis idėjomis. Daug mąstyti mūsų liaudis nėra pratusi, o nepratusi delto, kad mūsų spauda tik fantazijomis tą liaudį maitino.

Žmonijos progresas nesustoja nė ant vienos dienos — jis eina pirmyn greitai. Todėl ir lietuvių tauta, jeigu nori gyvu kundu išlikti, turi apsižiūrėti, kad nepasilikus nuo kitų tautų. Tautų kelrodžiais yra spauda. Ir ant kiek ta spauda išaiškina, nurodys gyvenimo dėsnius, ant tiek tautos gyvenimas pagerės.

Akyvaizdoje to, kas aukščiau pasakyta, ALT. Sand. 29 kuopos kovo mėnesio susirinkime po pasikalbėjimo tapo nutarta atsikreipti į Sandaros organą, ir per jį į mūsų inteligentiją, kad nors nuo dabar stengtis pastatyti "Sandarą" rimtos partijos organu, pilnoj to žodžio prasme. "Sandaros" vedėjai turėtų daugiau aiškinti ALT. Sandaros programą; aiškinti taip plačiai, kaip platus yra valstybinio gyvenimo reikalai. Senos ir įsigyvenę valstybės turi tukstantus tomų knygų ir šimtus laikraščių, rišančių įvairius valstybės reikalus. Taipgi ir atgimtančioji Lietuvos valstybė tiek pat ir tokių pat reikalų turės.

Todėl rimtos politiskos partijos organui privalo aiškiai nurodyti, kaip ALT. Sandara į kiekvieną valstybinį reikalą privalo atsinešti. Gi šiandien tos rūšies raštų kaip tik "Sandaroje" ir trūksta.

Taigi čia atsiliepiame ir į mūsų inteligentiją — rašytojus, politikus ir profesionalus, kad nežiurėtų per pirštus į rimtos organizacijos organą; nebartų jo redaktoriaus už kokią nors padarytą klaidelę (nes neklaidngų žmonių nėra), bet paremti gerais raštais — raštais, tautiniai-politinio turinio.

Kada "Sandaros" turinys pataps mūsų kelrodžiu, tai isto bus didžiausia nauda lietuvių tautai.

Varde ALTS. 29 kuopos:
K. Šnuolis, pirm.
Jonas Kirvelis, rašt.
J. Laukionis, išd.
Detroit, Mich.

Jau Pavasaris Atejo.

Sandariečiai!

Mes ne vienas gal mąstėme sau: žiemą šiaip-taip praleisime, ar naudingai, ar ne, bet kaip ateis linksmas pavasarėlis, pradės atgimti gamta, žemelė apsitrauks žaliuojančia žolele, medeliai pasipuos lapais, muzikantai paukšteliai pačiulbės, — o aš tuosyk besigėrėdamas gamta pasiimsiu laikraštį, knygą ir studijuosiu....

Nemažas skaitlius iš mūsų tarpo visą žiemą praleido nieko nepasilavinęs. Aplinkybės trukdė, ypatingai, kad po ranka nebuvo prie širdies tinkamo veikalo del pasikaitymo.

Kuopos privalo didinti savo narių skaičių, privalo platinti Sandaros knygas, privalo remt visus Sandaros užmanymus, o tuomet bus lengva ir smagu dirbti. Kadangi mes seniai trokštame įsigyti nuosavių spausdintuvų; kalbėjome šiaip ir taip; aukavome tiesioginiai, bet įsigyt spausdintuvų tai ne juokas. Buvo reikalingas kokis išėjimas, kad į darbą užkinkius visus sandariečius del naudos savo organizacijos. Štai įvyko puikus sumanymas, gera progą įgyt pritarėjų.

Taigi sandariečiai atsiraitokime rankoves, imkimės už darbo, paaukokime savo laiką ir savo darbo vaisius per organą "Sand." praneškime. Subombarduokime Sandaros moortgičius!

Reikia dar atsiminti, broliai, jeigu šį sumanymą neremsim ne dėsini pastangu, tai pasirodysim mažais idealistais ir mažai apvertinsim visuomeniską įstaigą. Juk mes sandariečiai turėdami tokią prakilnią organizaciją su plačiausia demokratijos siekiais, dar ikišiol ant savo užbrizto tikslo neatėjome, nes materialė pusė mus vis varžė.

Mūsų veikimas yra nukreiptas daugiaus į tėvynės - Lietuvos likimą. — sandariečiai daugiausia dirba del Lietuvos, del to nespėjo organo spausdintuvės išpirkti.

Kitos srovės naudojasi šiuo momentu, augina savo partijas, bet sandariečiai tyli ir deda visas pastangas ant aukuro Lietuvos Neįgijusių. Dirbant del Lietuvos ateitis bus mūsų, bet neužmirškime ir "Sandaros" išpirkimo, nes tai mūsų vairs. Lietuvis Sandarietis. Rochester, N. Y.

"NEW YORK TIMES" APIE LIETUVIŲ KALBĄ.

Vienas iš rimčiausių ir didžiausių amerikonių dienraštis New York Times balandžio 20 d. 1919. editorialų skyriuje teisingai atsiliepė apie lietuvių kalbą. Kad mūsų skaitytojai prie progos galėtų tai parodyti nežnantiems apie lietuvių kalbą amerikoniams, čia perspausdiname anglų kalboje tą straipsnelį, kaip jis tilpo New Yorke Times:

"Language of Lithuania.

"The Lithuanian people are of Indo-European origin and speak one of the oldest languages in the world, a language remarkable for its striking resemblance to ancient Sanskrit, Latin, and Greek, as well as its complete divergence from the tongues of the neighboring peoples, the Slavs and Teutons.

"In richness of vocabulary, Lithuanian is comparable only to English, possessing as it does 75,000 words. Elisee Rectus, the celebratd French ethnologist, says of Lithuanian: "Of all the European languages the Lithuanian has the largest number of diminutives expressing tenderness, endearment and affection. It surpasses in this respect Spanish and Italian as well as Russian. These diminutive suffixes may be added to verbs and adverbs, as well as to nouns and adjectives". New York Times, Apr. 20, 1919.

Dr. J. Šliupo Laiškas.

Vistiek Lietuva nebus nusmauta, — sako Dr. Šliupas. Lietuvai reikia daug visokių profesijų žmonių.

Balandžio 14 d., 1919. ALT. Sandaros pirmininkas ir Amerikos lietuvių atstovas rašo ALT. T. iš Londono:

"Nors iki šiai valandai Lietuva dar netapo pripažinta nepriklausoma, bet visgi viltis yra didoka. Todėl labai apgalėtinas būtų dalykas, jei lietuviai Amerikoje bent kur-nors mėgintų artintis prie bolševikų. Juk bolševizmas tai kultūros ir civilizacijos antipodas. Nesuprantu, kaip galėtų lietuviai virsti į barbarus! Koks Lietuvos likimas nebūtų ateityje, tačiau bolševizmas tai lietuvių galutina pražūtis.

Žemlapių atėjo apie 50, o ir memorandumų (Senato leidinys) 25 egz. Tai vis del mūsų permaža! Reikėjo bent šimtą egz. prisiųsti, nėsą reikiami visur davinėti... Jūs ten tiek turėdami, o negalite mums duoti! Juk valanda dabar svarbi: o ką tuščiomis rankomis padarysi! Aš rods sinutinėjau čion pagamintus raštelius, bet kiek mes galime jų parupinti ant typewriterio — juk tai galit patys supasti, kad tai tik lašas vandenyje. O anglų spauda mus taip kaip ir neįsileidžia.

Ant 12 d. balandžio čion ketinama įrengti pokylį politiską, kur susikviesime porą tuzinų politikų ir laikraštinių; tai galbut paskui geriaus viskas seksis. Dar valdžia p. Cepinskui atsakymo nedavė, ar pripažins jį Lietuvos ministru ar ne. Viskas yra vilkinama, iki Paryžiuje nenuspręs mūsų dalyko.

Iš Kopenhagos Savickis rašo, kad Lietuva laukia iš Amerikos savo brolių-kareivių, gerai ginkluotų. Lietuva tai laukia, bet ar iš Amerikos galės atvykti lietuvių kariuomenė, — tai klausimas. Reikėtų Taryboms padėti visas pastangas, kad tatai kuoveikliausiai įvyktų. Žinau kluotis. Bet reikia ledas laužti! Ir dabar Panevėžyje, Krakinavoje, Truškave ir Remygaloje bolševikus lietuviai supyškino, sako jų 1000. krito, o virš 1000 nelaisvėn pateko. O jeigu iš Amerikos pribūtų bent 10,000 vyrų, tai į 10 dienų bolševikų nei duko Lietuvoje... O, kaip Lietuva jų laukia!

Aš pats bandysiu atsidurti Lietuvoje, jeigu gausiu leidimą. Tai potam grįžčiau Amerikon. Pažiūrėsime, kaip tai viskas susidės.

Tik susimildami nepamirškite Asociacijos Draugų Vilniaus Universitatės; Rudeniop prisiėsis universitatė atidaryti, o jie nieko neturi. Visą turės mūsų tautiečiai iš Amerikos pristatyti. Pinigų daug reikės įtaisyti laboratorijų, triobėsių ir tt. Reikės ir profesorų. Tai tegul rengiasi profesoriauti dentistai, daktarai, juristai, politikai, ekonomistai, agronomai, technologai, gamtažiniai ir tt. Mat — ne vien pinigų, bet ir mokytojų reikia. Tai tiek del universitatės. O ir šiaip mokykloms, gimnazijoms ir tt. mokytojų reikia. Tik duokite juos...

Reikės daug žmonių prie telefonų, telegrafų, krasos ir šiaip administracijos urėdinių. Kas moka ką-nors, tegul rengiasi vietą užimti. Vistiek Lietuva nebus nusmauta!

O apie darbininkų kooperatyvus nerašysiu, nesą Lietuvos Atstatymo Bendrovė tuomi reikalu rūpinosi ir tebesirupina. Tai labai gražu!

Laukiu žinių, ypatingai apie universitatės Bendrovę. Susimildami auklėkite ją ir jos turimą ir busimius mokytojus.

Daug labų dienų!
Su tikra pagarba,
J. Šliuas.

Laiškas iš 12.-III.-19 šiandien atėjo. Bet šiaip negaunu nei laiškų nei laikraščių. Kas tai būtų? J. Š.

LAISKAS IS SVEDIJOS.

J. Aukštuolis, Lietuvos Valsybės Atstovas prie švedų Karališkos valdžios Stockholme. bal. 22 d. rašo P. Bartkevičiui į Cambridge, Mass: "Gerbiamasis:

Tamstos laišką su nurodimu kam persiusti senai jau gautas nuo Tamstos 12 kronų tik šiandien gavau.

Minėtus pinigus persiūsiu Tamstos seserei, kaip tik sudarys tvarka Lietuvoje. Dabargi galiu tik laiškų tiesiog pasųsti. Apie persiuntimą pranešiu Tamštai. Sulig tik ką gautos manim telegramos iš Kauno, dalykų stovis Lietuvoje eina kas kart geryn. Jau susiorganizavo gana stipri armija ir muša visą laiką bolševikus-rusus. Greit bus Vilnius vėl mūsų rankose.

Pinigų kuodaugiausiai reikalinga Lietuvai. Galima persųsti per mane. Su mielu noru patarnausiu.

Su tikra pagarba

J. Aukštuolis."

Šalis Vargų.

(Vaizdelis iš Serbijos).

Giedras, melšvas dangus,
Kaip dievaitė gražus,
Apglobė žemelę,
Iš tolybių gilių
Liejos daug spindulių
Per visą dienelę;
O kalnai - milžinai,
Tartum koki sargai,
Uolomis apstiprinti.
Jie aprėpė laukus,
Kur artojas jayus
Pasėjęs nor pjauti.
Nors nunoko javai,
Laukuos byra grūdai,
Pjovėjas neišeina.
Dalgio neplaka nieks,
Art neruošias nė viens,
Nes jie nepareina.
Jie paliko vaikus
Alkanus mažučius,
Apleido ir pačią;
Jie išėjo kariaut,
Ar revuos reiks sušalt —
Negryžs jie į gryčią.
Badu miršta vaikai,
Kraują lieja tėvai,
Jų pačios raudoja;
Greitai auga kapai,
Kvarksi, džiaugias varnal —
Žmogieną lesioja!
O kas laimę turi
Ir kančias apgalė,
Ant kriukių pargyžo;
Ar be rankos parė;
Nors jau dirbt negalė,
— Šeimyną išvydo.
Nors pramist negalės,
Ar skolų n'uzmokės, —
Tasys jį be galo,
Jei pavseiko katras,
Tą žandaras atras,
J mušį vėl varo.
Nežuvai pirmą syk,
Antrą kart pamėgink
Apleisti šį svieta.
Tu užmirškė vaikus,
Atsisveikink visus,
Palik gryčią miela.
Viską tu dovanok,
Apie tai negalvok,
Aukaukie ir siela.
Žemę mažą argink,
Tu už Serbiją mirk, —
Taip vargšui čia gieda.
Pirma karė apstoj,
Kita tuoj užliepsnoj,
Štai jau kelintoji.
Skubiai žūsta tauta,
Eda vargšė spēka
Nuožmi, nelaboji.

Petrus Keleivis.

Ruse, Bulgarie,
1914.

KAS DARYTI.

Karės audrai pradėjus Lietuvos kuną draskyti, Europos lietuviai rupinasi ne vien savo baduolių šelpimu, bet ir Lietuvos laisvės išgavimo reikalais. Dar būnant Lietuvai po cariška priespauda, kiekvieną spausdintą lietuvių žodį cenzurojant cariškiems cenzoriams, mūsų veikėjai atsargiai skleidė miniose Lietuvos nepriklomybės obalsi, kunjū lietuviuose vyltį ir pasiryžimą išgauti laisvę Lietuvos kraštui, paliuosuoti iš vergijos Lietuvos liaudį, Amerikos lietuvių žiniai čia paduodame dabartinio Lietuvos prezidento Antano Smetonos straipsnį, tilpusį "Vaire" 15 No. Lapkričio 15 d., 1914 m. Ir dabar jis Amerikos lietuviams yra dideliu pamokiniu. — "Sandaros" Red.

Visų akys nukrypo į karo nelaimes. Laikraščiai rašo vien apie karą, visuomenė vien karo aukomis rupinasi. svarsto - galvoja, kaip geriau padėti karo vargų paliestiesiems, — gaugreit visas pasaulis šiandien karingas. Štai prisistiegi ir dar vis tebesistiegi įvairių komitetų šelpti pabėgėlius ir jų vaikams, šelpti neturtingoms šeimoms, kurių globėjai pašaukti karan. Vidurinės Rusijos gubernijos nejučia tiek šio meto sunkumo, kaip jaučiame mes, pasienio gyventojai. Ten gyvenimas eina nuo ne paprasta vagonų nara tu rekvizicijų, ypatingų įsakymų, varžančių prekybą su pramone ir ukiu, kaip kad yra Lietuvoje, ten žmonės negadina nervų ar motų šuvių nudėjimai, todėl ir karo vargai jų tiek neslėgia. Ar nurimus tai baisiajai vėtrai įvertis vyriausybės ta skirtumą?... Kam skauda, ras testa šaukia: mūsų pačių priedermė išrodyti, kiek yra nukendėjęs mūsų kraštas nuo karo. Jokios labdarybės, jokie materialiniai atlyginimai neatitaisys mums tu eibių, kurių pridribo karas Lietuvoje, niekas neatlygis moralinių kančių, kurias iškentėjo ir dar turės iškentėti paribio gyventojai. Tikras atlyginimas būtų, jei Lietuva susilauktų daugiau laisvės plėtoties ir augtį. Esame dideliame suku ryje, nieko negalime įmanyti, kas bus paskui, bet tikimės, kad ankščiau ar vėliau susilauks.

Už karo rūpesnių nebematyti nė viešojo lietuvių gyvenimo. Lietuvoje ne linksma... Užsitarė mūsų Rutos, Dainos, Aidai ir kitos visuomenės įstaigos, kur pirma rinkdavomės į pramogėles. Rodos, tai niekis, bet ištikrųjų junteame. Joge mums valandoms labai kažko truksta: jau mat buvome įjunkę ir mes lietuvių žmonėties. Liudnas tai liudnas metas, tik atsibosta nuolat liudėti, reikia kartkartėmis prisismaginti, pasitaisyti kiek sunirusį upą; prasiblaivius ir tos kasdieninės bėdos bei rūpesniai atrodo ne taip sunkūs, ir tie patys darbai geriau sekasi.

Žmogus reikalauja atmainos, taigi per daug sieloties nereikia. Be to, ir pramonėlėmis milžino audros, nustokome savo minčių, kur sukti. Reigia atsigosti, bent retkarčiais renkantis kruvon savo mintimis pasidalyti. Tam tikslui geriausiai dera viešieji vakarai: koncertai, vaidinimai, paskaitos. Ir tokių viešųjų vakarų reiktų taisyti dideliuose miestuose, kur tik gali didesnis būrys atvykti: Vilniuje, Rygoje, Peterburge, Maskvoje. Daugelis išsilgę laukia tokių pramogų, ir laukia ne tam, kad pasilinksminėtų, kaip seniau, — dabar ne tam laikas, — bet kad sužadintų savo nuvargusią sielą. Pirmučiausiai praverta įsitaisyti chorai, nes dainos lietuvių pramogėje geriausiai žadina susirinkusius.

Chorams vedėjų, rodos, nestigti... Nestengiami dažnai vakaruoti, pavakaruokime retai, bet pavakaruokime. Aukų reikalinga begalės visokiems labdarybės galams, kiti jau ir spirte spiriam nebenori duoti, o vakaras vis dar nauja spraga aukautojams pameškerioti.

Pasunkėjo sąlygos darbuoties, bet mums reikia į jas derintis: nevalia paleisti pradėtų darbų, o ir naujų randasi. Reikia susidaryti dienos reikalų programą. Kitoki šiandien tapome per tą dešimtį metų nuo "liuososios gadybės". Tada mes vėtra ėjome, o šiandien patys patekome į visą sukurį. Tada veržėmės į visas puses, teorijų augštybėse sklaidėme, skelbėme, kraštutinį individualizmą su jam privalojo mažia "diferenciacija", sektomis burėmės ir didžiavomės nesa panašus į kitus, nestengusius psarimanyti savotiško katekizmo. Nudien kitaip: visų rimtas, net rustus upas, norime būti nepartiniais, spiesties kruvon, iš teorijų nusileidome praktikon, stengiamės nutverti gyvenimo pulsą ir jį pagreitinti. Vieni bė obalsi iš visų viršų. Ir gerai: tai, vadimasi, tikrai pradėdame rimtėti. Kodėl taip virto? Gi turime dešimties metų patyrimo. Kas paliko vienoje teorijoje, tuos gyvenimas nubraukė šalin, jų vieton įstipraudė kiti, vikresni, tiesa, augštai neįmata, bet gerai nusimama, kas yra apačioje, ant žemės. Gi ir viso pasaulio audra, karas, kilo ne del socialinių atmainų, bet tautų vienybės obalsiu. Patys didieji politikos priešrinkinai, kurie tuomet riedavosi parlamentuose, kurie artimais idėjos bendrais laikydavo svetimos šalies vienaluomius žmones, šiandien petys į petį greta išvieno įnirtę kaujasi su tais bendrais. Visu umai apkito ir tos pakaitos negalėjo neatsiliepti mūmsey: gi graso pavojus tautos vienuimui; galime susivienyti, bet galime būti dar labiau išskaidyti. Štai ta mintimi esame visų labiausiai susirupinę

Sužiurime į Prusus ir laukiame, kad pagaliau Mažoji Lietuva, veik baigiama kamuoti, prisidėtų į Didžiąją, kad visas Nemunas vienuoje rangutuogi ligi-pat jurų. Nuo Vytauto gadybės ta pati siena skyrė Mažąją Lietuvą nuo Didžiosios, ir kiek visokių pavojingų žygių yra mačiusi ta Mažėlė, bet ligišiol gyva, davė anuomet prieglaudos mūsų pabėgėlei spaudai, ir del to ji mums yra brangi.

Tečiau jei ir pavyktų visam pomeniumi susivienyti, jei ir išriūtų siena, skirianti mus nuo Prūsų lietuvių, tai dar toli gražu ligi tautos vienybės ir jos gerovės. Žemės susivienijimas tai tik pamatas. ant kurio atsistoti rumumas, kuriame liuosia ir lengva būtų kvėpuoti. Nuvarginta karo Lietuva, nualus ir pailsusi, reikalau daug atmainų. Šiaip ar taip pasibaigs karas, valstybė privalys patogesnių vertimosi sąlygų. Juk po Lenkijos Lietuva bus daugusia nukentėjusi, daugiausia paaukojusi karo reikalams. Lenkija ir Lietuva tai dvi didžiosios karo aukos. Visi gailisi mažėles Belgijos ir Lenkijos, kuo-ne visas pasaulis reiskia joms savo užuojautą, šelpia jas, tad ar neverta atpildos ir Lietuva.

Štai pati dabartinės mūsų programos svarbuma ir turėtų būti plačiausias Lietuvos padėjimo išaiškinimas. Lenkai visur, kur galėdami, skelbiasi, apie juos rusų ir užsienio spauda rašo: apie juos kalbėti kaip ir kokia mada virto. Mes, žinoma, jiems nepavydime, priešingai, vertiname jų mokėjimą garsintis, tik nereikia mums būti pasiviems.

kaip ligišiol buvome. Dabar kaip tik gera proga yra duoti save pažinti rusų visuomenei ir svetimoms šalims. Juk kasdien kiekvienas, kurs seka karo žinias, paėmęs žemėlapi pirštu bakksi į mūsų kraštą, bet nežino, ko kia tautai tenai gyvena, kas ji yra ir ko ji nori. Tad rašykime apie lietuvius į svetimus, pirmiausia į rusų laikraščius, rašykime ją kur galėdami. Nepasilenkame?... Netiesa, pajudinkime inteligentiją, visų-pirma laikraštinius, susidarykime praktikos darbų programą karo metui, svarstykite kruvon su eidami ateities pamatus — žodžiu sakant, sukurskite ir dirbkime.

Bet norėdami mūsų šalies ir mūsų tautos vienybės, mes patys, kurie dirbame, privalome iš vieno eiti. tariant elgties taip, kad kits kitam neprieštarautume. Taigi, Amerikos lietuvių pasiskirstymas į dvi dali, įsteigimas dviejų tautos fondų, dar nėra vienybės ardymas ir tegu tas faktas nebaudo mūsų, nes abiejį, laisvamaniai ir katalikai, vienam tikslui skiria surinktąsias aukas: butent šelpti Didžiąją ir Mažąją Lietuvai, nukentėjusiai nuo karo. Vieni ir antie geidžia laisvės mūsų kraštui, vieniems ir antiems lygiai rupi lietuvių, gyveną Rusijos ir Vokietijos valstybėse.

Taip, dabar mes praktikų akimis žiurime į gyvenimą, tečiau pavojinga būtų sustoti vien ant dienos rūpesnių, nes teorija taip pat reikalinga yra: ji saugo, kad nenusvirtume per daug į mazmokus ir nepražiopsotume bendrumos, apimančios reikalų visumą. Tik kitaip nudien turi mums atrodyti teorija: ji vedama iš patyrimų. Negana to ar kito norėti, negana augšti idealai statyti; tai padaryti lengva. — visų sunkiausia yra pasistatyti toks idealas, kurs yra augštas ir betgi įmanomas, galimas. Lietuva privalo laisvės, lietuvių trokšta geresnės ateities; tai visi žinome. Bet kokia forma, kokiomis sąlygomis ta laisvė gali įsikunyti, kiek mes esame priaugę prie jos, tai pareina ne vien iš nepastovių aplinkybių, kurių negalime kol kas numanyti, bet ir nuo mūsų vidurinės kultūros, nuo mūsų mokėjimo susiklausyti.

Susiziņojimas su Lietuva galimas.

Jau išgauta pavelinimas Lietuvai Pagelbą Siųsti.

Stengiamasi sėklos ir maisto produktus greitai išsiųsti.

Jau esame pranešę kad greitai bus galima su Lietuva susiziņoti. Žinom gerai kaip kiekvienas lietuvis su nekantrumu laukia tos valandos, kada galės bent kelis žodžius savo išsilgustems giminaičiams pasiųsti, todėl sku binome pranešti tokią linksmą žinutę, nors ištikrųjų mums buvo nusisekę padaryti vos tik pradžią gero užsibaigimo.

Išpradžią valdžia išleido pranešimą kad pavelijama susiziņoti su Estonija, Lenkija ir Lietuva. Estonijai ir Lenkijai išleido smulkmenišką nurodimą kas reikia daryti norint kokius nors daiktus siųsti į minčtas valstijas. Apie Lietuvą ir Latviją tik užsiminianta.

Egzekutyvis Komitetas tuoj pasistengė ir Lietuvai panašų nurodimą ir pilną leidimą išgauti. Po atkartotinių pastangų ir gerą priparodymą, prašymas išpildyta. Kaip kitoms valstijoms taip ir Lietuvai išdavė nurodimus ir taisykles del susiziņojimo ir daiktų siuntimo. Čia ištiesai paduodam minčtas taisykles.

"Veikiant sutartyje su autorizuotais atstovais kitų valstijų, Karės Pramonės Komisija štu-

mi paskelbia, kad nuo balandžio 14 d. 1919 m., visiems Suv. Valstijų gyventojams yra pavelta liuosai prekiuoti ir susiziņoti, prisilaikant minčtos komisijos taisyklių, su žmonėmis gyvenančiais Latviijoje ir Lietuvoje.

Pagal šį pranešimą, aplikacijos bus priimamos del išgavimam tikro raštiško pavelijimo visokių daiktus Latvijon ir Lietuvon išvežti, arba iš tenais šion šalin įvežti.

Siunčiant visokius daiktus Latvijon ir Lietuvon, visuose atsitikimuose, šiuos žingsnius reikia daryti:

1. Siuntėjas norėdamas gauti tam tikrą pavelijimą, privalo kreiptis prie "The Bureau of Exports, Washington, D. C.", arba prie bile kurio šio biuro skyriaus, vartojant formą X.-A.

2. Visi daiktai suminėti Komisijos išduotame "Free List" del Šiaurinių Neutralių valstijų (išduotas kovo 15d. 1919m.), gali būti siunčiami be tam tikro leidimo.

3. Kaslink siuntimo visų kitų dalykų, ne įvardytų, minčtame "Free List", siuntėjas pirm pranešti tam tikro leidimo, privalo pranešti asmeniui esančiam Latviijoje ar Lietuvoje, kuriam norima daiktus siųsti, kad jisai gautų nuo Alijantų Blokados Komisijos (Allied Blockade Committee in London), raštišką sutikimą siunčiamus daiktus praleisti. Šio sutikimo numeris turėtų būti pridtuotas siuntėjui, kurs pažymės jį ant aplikacijos.

4. Amerikos atstovas, esantis Alijantų Blokados Komisijoje, visas smulkenas tokių sutikimų prisiųs Karės Pramonės Komisijai Washington, kurios bus naudojamos paduotąsias aplikacijas pertikrinant.

5. Kas link įvežimo daiktų iš Latviijos ir Lietuvos Amerikon, bus prisilaikoma tu pačių taisyklių, kurios apeina visas kitas neutralias valstijas Europoje."

Minėtą "Free List" siunčiam kartu su šiuo pranešimu.

Išgavę tokias taisykles, tuoj kreipėmės prie Krasos departamento, kad sužinojus, ar jau laisckams kelias įtaisytas, nes žinom gerai, kad mūsų žmonės pirm siųsiant kokius daiktus norės laisckais susimainyti su Iukaisiais Lietuvoje, kad patyrus kam ir kur būtų galima pagelbos ranką ištiesti. Pasirodė, kad Lietuva dar neprijungta prie tarptautinės krasos ir del to nėra kelio, kuriuo būtų galima laisckai tenais pasiųsti.

Egzekutyvis Komitetas, sutartyje su Krasos Departamentu ir kitomis valdiškoms įstaugomis padarė reikalingus žingsnius, kad kuogreičiausiai tasai kelias būtų išdirbtas. Tam tikslui išsiųsta keletas kablegramų Europon ir kas valanda laukiam linksmaus pranešimo, kad jau krasos susinešimas tarp Lietuvos ir kitų šalių yra įsteigtas. Egzekutyvis Komitetas taipgi naudoja visus galimus būdus, kad įsteigus tiesioginį tarp Lietuvos ir Amerikos kablegramų susinešimą.

Kaip tik kelias bus įtaisytas, tuoj visiems apie tai pranešim.

Paskutiniame Tarybų suvažiavime nutarta tuojaus pasiųsti pasveikinimą pirmajam Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai. Egz. Kom. išsiuntė sekančio turinio pasveikinimą kablegramu:

"To His Excellency Antanas Smetona, President of Lithuania,

There were glorious days of Lithuanian Independence in the past but only now she has been crowned with a Republican Government. Lithuanians in America always desired only purest Democracy and therefore they are most happy to greet and congratulate your excellency as their first Executive of the Government of their

hopes and ideals. Your personal attributes assure all that present difficulties of our country will be overcome and a noble future assured, Lithuanians in America pledge you their support and devotion through their National Council and Executive Committee.

Vinikas, Žilius, Bielskis." Prašant lietuviams karininkams ir Chicagiečiams nuo Town of Lake. Egz. Kom. pasiuntė sekantį pasveikinimą:

"To His Excellency Antanas Smetona, President of Lithuania.

Greetings and congratulations from Lithuanian soldiers of America. Seventy five thousand organized Lithuanians willing to defend their country from partitioning and oppression.

Lithuanian Liberty Guards". "Also Congratulations and most hearty wishes from all Lithuanians of Town of Lake of Chicago. Viscón, Chairman.

Executive Committee.

Vinikas, Žilius, Bielskis."

Pirmesniuose pranešimuose minėjome apie Lietuvos valdžios užsakymus, kad prisiųstume javų ir kitų maisto produktų. Egzekutyvis Kom. susisizonojo su tam tikromis firmomis ir užsakymas galima būtų tuojaus išsiųsti, bet reikia pinigų. Pranešta apie tai Lietuvos valdžiai ir beabejo tuojaus padarys reikalingus žingsnius. Bus mėginama panaudoti kaipo dalinę mokestį dabar esančią \$130,000.00, Raud. Kryžiui. Egz. Kom. pirmininkas p. M. Vinikas ir sekretorius kun. J. Žilius nuvažiavo New Yorkan šiuo užsakymu rūpintis. Ateinantį šeštadienį, bal. 26 d., atsibus abiejų Tarybų administratyvio Kom. suvažiavimas, tikimasi tuomet bus galima geriaus šis reikalas aptarti ir reikalaujami javai ir kiti maisto produktai greičiaus išsiųsti.

Egzek. K. Inf. Biuras.

Laiškas iš Paryžiaus.

(Nuo "Sand." koresp.)

Labai mažai žmonių, kurie tikrai gerbia savo tautą ir rupinasi jos ateitimi. Aš, kaip prastas darbininkas, taipgi nedaug kuomi galiu spyrties, kad pagelbėti savo tautai pasiekti augštą pagarbos laipsnį, pagerint žmonių buvį. Sunku yra dirbti, ir kelias digliais išklotas, kurtuomi turiau vilkti savo gyvenimo našta... Bet savo tautos nepamiršiu, kol bus gyvastis mano kuone, ir kol akys matys skaisčius saulės spindulius. Kaip kiekvienas žmogus turi savo tikybą, taip man yra lietuvių judėjimas svarbus, ir visuomet turiu ryšius su lietuvių spauda, ir nepamiršiu lietuvių kalbos, nors jau 10 metų kaip egiu užsieniuose, ir kliučių visuomet užtenka; duonele užsidirbu tik su svetimtaučiais.

Per tą ilgą laiką esu apsiškaitęs su "Lietuvos Ukininku", "Šaltiniu", "Draugija", "Vienybė Lietuvininkų", "Rankpelniu", "Kova", "Jaunaja Lietuva", "N. Gadyne", TMD. raštais ir pastarame momente taipgi skaitau "SANDARĄ" ir "Tėvynę". Nors čia tų raštų nekritikuosiu, bet turiu pasisakyti, kad "Lietuvos Ukininkas", "Jaunoji Lietuva", "Vienybė Lietuvininkų" ir dabar "SANDARA" puikiausiai man patinka, kurie visuomet rimčiausiai tvarkomi.

Francuzų spauda apie lietuvius.

Kaip jau esu apsipratęs su penketa kalbu, tai gyvenimas gana šviesus, ir literatūros nekuomet nestokuoja — iš įvairiausių moksliskų šakų, kame tie dalykai man yra žinomi, kaip kišeniuje dienis uždarbis. Kad nerašinėti kokias knygas vėliausiai perskaičiau, vienok tu-

riu pasigirti, kad visuomet užsiprenumeruoju dienraščius "Temps" ir "Humanité", kame iš pirmo seku tarptautiską judėjimą, o iš antro klesinį — darbininkų, ir čia kai-ką pažymėsiu apie lietuvius, ką rašo francuzų pažangesnis dienraštis "Tems".

Balandžio 2 numeryje, yra ištrauka iš nuorašo (memoire) įteikto "Taikos Tartinei", nuo lietuvių, kurie pageidauja savystovės Lietuvos iš šių gubernijų: Vilniaus, Kauno, Gardino, Suvalkų ir skirsnius apgyventus lietuviams Kurliandijos ir Ostprauseno. Viso plotas 125 tūkstančių keturkampiu kilometru su 6 milijonais asmenų. Bet tų lietuvių pavardžių, ir nei nuo kokių partijų, tas "memoire" tapo įteiktas "Taikos Tartinei", nebuvo pažymėta, ir nebuvo paaiškinta kuomi lietuvių skiriasi nuo rusų, lenkų ir kitų tautų. Nes suklaidintiems francuzams sunku orijentuotis.

Kitame "Temps" numeyje randame "Laišką iš Lietuvos" (Lettre de Lituanie) nuo savo korespondento X., kuriame autorius aprašo santikius lietuvių su vokiečiais laike karės, ir kad lietuvių jausmingai pasitiko francuzų pasiuntiniais Kaune, ir šiaip įvairių įvairiausių žinučių iš Lietuvos.

Jeigu taip visi lietuvių rupinąsi žmonių reikalais, lietuvių galėtų užimti žymią vietą pasaulio istorijoje. Didžiausi svarba bus tame, kad lietuvių turi būtina žinoti savo gimtinės kalbą, ją gerai išsimokinti ir rašyti lietuvių kalboje. O svetimtaučiai pastebėję mūsų pavyzdžius, tuomet galėtų rašyti apie mums. Mums patiems nėra reikalo gyrties be pasirodymų.

Atsiliepė lietuvis.

Čia turiu pažymėti, kad vienas S. V. kareivis man sykį atrašė laišką anglų kalboje, norėdamas pasiteirauti apie lietuvių atstovybę Paryžiui. Kaip tą žmogų reikia pavadinti už tai, tegul tas pats gerbiamas kareivis pasiaiškins, kuris be abejonės skaito "Sandarą", kaip rašė, kad nuo Bostono sandariečių gavęs mano antrašą.

Lietuviai turi darbuoties ant tautiškos dirvos, ir mums bus ateitis užtikrinta, ir visas pasaulis rašys apie mūsų nuopelnus.

Amuras.

Balandžio 4, 1919.

P. S. Sekančiame "Sandaros" num. tilps tik-ką gautas kitas gerb. Amuro laiškas iš Paryžiaus. — Red.

Iš Lietuvos.

Aleksotas. Vasario 9 d. čionai buvo krikščionių dem. partijos Aleksoto skyriaus susirinkimas. Tartasi: 1) kreiptis į valdžią, kad ji duotų valdiškos žemės bulvėms ir daržovėms pasisodinti; 2) deleguoti vieną narį į sodžių supirkinėti partijos nariams javų; 3) prašyti valdžios, kad užleistų valdiškų namų, kurie dabar yra tušti, gyventi darbininkams; 4) kreiptis į miesto Dumą, kad atidarytų Aleksote buvusį ubagnamį.

Susirinkusieji nariai nurodinėjo faktais, kad žydai spekuliantai visokiais būdais gabena javus į Rusiją. Kadangi kiti keliai šiek tiek saugojami, tai dabar gabena javus per Rumšiškes. Vienam teko sugauti žydas, vežant vežimą javų, užkrautą mėšlais. Spekuliantas suvežė atgal į špykelę javus, bet rytojaus diena vėl išgabeno. Nutarta kreiptis į valdžią, kad ji imtųsi griežtų priemonių panaikinti spekuliantus, nes priešingai žmogės patys priversti bus su jais kovoti.

Į partiją prisirašė daug narių.

"SANDARA"

(Buvusi "Ateitis")

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organas.
Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00
" (Užsieniuose) \$2.50
Pavienia numeris 4c.
Agentams duodama už platinimą ratas.

"THE LEAGUE"

The organ of the Lithuanian National League of America.

Kastantas Norkus Editor.

Yearly Subscription:

In the United States \$2.00
Six months \$1.00
To Foreign Countries \$2.50
Kreipiantės rašykite:

"Sandara"

666 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankra-

ščiai turi būti su autoriaus parašu ir

antrašu. Rankraščius Redakcija taisy-

s ir trumpina sulig savo nuožiuos.

Netinkantieji spaudai smulkesnieji

raštai (korespondencijos, eilės ir t. p.)

rašykite ir autoriams negrąžinami.

"SANDARA"

366 Broadway

So. Boston, Mass.

Vilniaus Likimas**Lietuvių Rankose.**

Paskutinėmis dienomis Amerikos spauda pilna žinių apie Vilniaus atėmimą nuo Rusijos bolševikų. Varsavinės, iš lenkų šaltinių, žinios skelbia, kad Vilnių užėmė lenkų armija, generolo Pilsudskio vedama. Kitos žinios skelbia, kad lenkų armijos vadai susitarė su lietuvių armijos vadais ir bendrai užėmė Vilnių. Abi šios žinios mums nėra malonios ir reikia tikėti, kad lenkai ir čia lietuvių rankomis žarsto žarijas, kaip kad jie pripratę daryti...

Lietuvos atstovas p. Aukštuolis iš Švedijos rašo (laiškas telpa šiame num.), kad Vilnius greit bus lietuvių rankose, o Romanas Karuža, L. A. B-vės prezidentas, važiuodamas iš Paryžiaus Lietuvon praneša "Sandarai", kad "Lietuva turi pilnai apginkluotos armijos 30,000 kareivių ir jau atsiėmė Vilnių".

Boston American editoriale taipgi sako, kad "Lithuanians have captured Vilna".

Už savaitės laiko Vilniaus likimas bus aiškus. Mes manome, kad Lietuvos sostinę valdo lietuviai, kaip kad pridera. Bet jeigu lenkų armija veržiasi Lietuvon, tas reiška žmonių skerdynių didinimą.

Lenkiškų endekų, cariškos valdžios ir ištautėjusios Lietuvos kunigijos dėka Vilniuje tapo nuslopinta lietuvių dvasia. Lietuvos priešai vartoja bjauriausią priemonę, sukongcentravo visas antagonizmo pajėgas, kad užmušti lietuvių dvasią Lietuvos sostinėje, kad užduot mirtiną smugį Lietuvai tiesiog į širdį. Ir po tų 19-to ir 20-to amžiaus inkvizicijų imperialistiška lenkų valdžia kesinasi ir stengiasi ginklo spēka pasisavinti sau Lietuvos sostinę Vilnių.

Oi baisų trūkumą lenkai sukeltų pasaulyje, jeigu Galicijonai, Ukrainiečiai arba šiaip kurie nors, kad ir slavai, pabandytų užimti Var-

šavą. Išgirstume negirdėtų nusiskundimų, didžiausių kankinių vainikus lenkų tautai pasaulis uždėtų, didelę pagelbą maistu, žmonėmis ir amunicija suteiktų.

Bet kuomet nuvargintos Lietuvos širdį skrodžia kruvini Lenkijos imperialistų kardai, tat pasaulis tyli ir tą faktą priima už paprastas kariškas operacijas, nors jas lenkai veda be karės apskelbimo ir visokiomis "broliškomis" vilniugystėmis apgaudiodami lietuvius.

Lietuvai nereikia, nė rusiškai - bolševikiškos, nė lenkiškai - imperialistiškos "globos". Lietuviai patys moka, geidžia ir privalo savo šalies likimu rūpintis.

Tat šalin neprasyti Lietuvos "globėjai"!

Lai lietuvių vienybė ir pasišventimas, kovoje už teisybę del skriaudžiamų savo tautos žmonių užtarimo, per gali visus Lietuvos priešus!

Apžvalga.**Lietuvos Ministerija.**

Lietuvos delegacija iš Paryžiaus Egzekutyviam komitetui Washingtone praneša:

"Lietuvos prezidentas Smetona užtvirtino naują ministerių kabinetą, susidedantį iš sekančių ypatų: Sležiaičius, premieras ir laikinai pildas pereinąs ministerio užrubežinių reikalų;

Leonas, vidujinių reikalų ministeris;

Noreika, teisd. minist.;

Stulginskas, žemdirb. ministeris;

Šimkus, vaizbos ir pramonės ministeris;

Černeckis, krasos minist.

Kairys, maisto minister.;

Jonas Vileišis, pinigyno ministeris;

Paknyš, viešųjų darbų ministeris;

Tubelis, apšvietos min.;

Merkis, apsigynimo min.;

Voronko, baltrusių reik. ministeris;

Šernas, minist. be portfelio.

Baronas Roppas Berline veikia prieš Lietuvos valdžią ir skleidžia spaudoje melagingas informacijas."

Pereitame "Sandaros" numeryje mes sakėme, kad Lietuvos ministerijoje daugiau vietų pradeda užimt santariečiai ir šiaip progresyviai žmonės. Dabar, kaip matome, vėl susidarė pilnai užtikėtina Lietuvos ministerija, kuoin įeina žmonės iš įvairių partijų.

Kunigų politika aiškėja.

Marijonų organo editoriale skaitome:

"Mus pasiekia žinios, kad Woodman'o karcėmos salėje susirinkę tautininkai ir seimu užsitarę susitarę draugų atstovai sufabrikavo vieną žymų melą. Kad susirinkimā inkaitinus prieškunigiškū karščiu, pranešta, kad esą Chicagos lietuviai kunigai vienamė savo posėdyje nūtarė Lietuvą Lenkijai par-

duoti. Melu padilgintas vienas susirinkime dalyvavusis net išsitaręs, kad jis savo parapijos kleboną eisias ir nužudysias."

Šis kunigų pranešimas panašus į to redaktoriaus pranešimus, kuris rašė, buk jį norėję nužudyti, už jo atsiėmimą link peticijų. (Žinoma, kunigai nepamini, kiek jie savo parapijonų nukramolavo, taip ir tas redaktorius nepamini, kad daugelis "socialistų" apdaužė renkančius parašus žmones pav. Balsys chamiškai užpuolė Kielą Montello, Mass., kuomet pastarasis aną paragina pasirašyt po blanka).

Tiek to. Čia svarbu pats dalykas, kuris paaiški iš šios žinios, tilpusios "Lietuvoje". Štai:

"Galutinai paaiškėjo, kad kunigai ir kunigų kontroliuojama A. L. Taryba eina prieš seimą... Katalikai, paprasti žmonės galvą guldo už seimą. Tą mes matome iš šimtų draugių nutarimų ir iš paskelbimų ar protokolų abiejų tarybų posėdžių atsiubuvusių New Yorke.

Bet čia nenoroms prašosi klausimas, kodėl katalikai—kunigai priešinasi seimui, kodėl jie laukia, kodėl jie rtukdo visais prieinamais jiems budais? Kodėl jie sako, kad seimo šaukimą reikia atidėti, tai yra atidėti, kaip Lietuvos klausimas taikos konferencijoje bus išrištas? Kodėl gi pildomas prasižengimas prieš Lietuvos Neprigulmybę. Kam tas rekialingas?

Tai eilė klausimų į kuriuos negalima atsakyti. Tai kokios tai gilos paslaptis apsupančios mūsų veikimą.

Trupučiuką lyg nušviečia žodžiai p. A. J. Kareivos, sakyti Chicagos draugių konferencijoje 22 balandžio Wodmano svetainėje. Tenai p. A. J. Kareiva pasakė, kad jis yra nugirdęs, arba perplyš matęs, kaip Chicagos lietuviai kunigai yra taręsi, kad **Lietuva turi būti globoje kitos katalikiškos tautos**."

Aišku, kaip p. A. J. Kareiva tai ne iš piršto išlaužė, nes jis ne Gabrys ir ne Maliauskas. O kad kunigai laukdami "progų" tramdo seimo sušaukimą vaduodamiesi savo interesais, tai yra faktas.

Kunigai visai neatjaučia Lietuvos žmonių reikalų. Lietuvos žmonės myršta badu; įsiteminkite — mūsų broliai ten myršta badu.

Lietuvų terioja plėšikiški lenkai ir rusai; įsiteminkite — jie žudo badaujančius mūsų brolius, užima mūsų šalį.

Amerikos lietuviai dabar pat privalo daryti žingsnius ir darbus, nešančius Lietuvos žmonėms brolišką pagelbą apsigynime nuo užpuolikų. **O prie tu žingsnių ir darbų galime priieiti tik per Visuotiną Amerikos Lietuvių Seimą.** Tat baisiausi išgamos ir išdavikai yra tie, kurie dabartiniame momen-

Giedorėlis.**Gyvenimo Klausimai.****II.****Bolševizmas.**

Kas jis, tas bolševizmas? Kas to nepaklaus, kas nepabėdavos, kad pasaulis eina blogais keliais. Kur šiandien nepatenkintųjų suirėmimas įvyko su tais, kurie kaipir priežasčia yra nepasitenkinimo kitų, tenai, sakoma, bolševizmas apsišėškia. Pasakė kas kitokesnę mintį ir ją palaikyti stengiasi, tas bolševiku pavadintas. Ir taip tas žodis "bolševikas", "bolševizmas" šiandien įėjo madon, kad net maži vaikai prie žaislų vienas kitą bolševikais išsivadina, o amerikonai net be "spilnimo" tą žodį yra išmokę parašyti.

Bet pati prasmė to žodžio retai išreiškia teisingai. Jau "bolševikizmas", "bolševizmas" pas mus naują prasmę pradeda įgyti — jei kas nori upartumą ir užsispyrimą kito prie kokio nors dalyko, prieš norą kitų, apbudinti, tai vadina bolševiku. Ir žmonės mūsų dažnai bolševikais vadina jau tuos, kurie ne su jais, savo politinės minties ir bile priešininkus bolševikais vadina.

Bet kas, pagalios, bolševiku liks vadinama, dar sunku atspėti, nes bolševizmo judėjimo pasekmės tam žodžiui prasmę nusakys. Kas buvo bolševizmas?

Buvo tai socialistų - internacionalistų partijos sekta, kuri jokių kompromisų nuo savo partijos programo daryti nesutiko, užsitikrims, kad proletariato klesas imis viršų ir jog nuolaidos, taikymasis tik trukdąs greitesniam įvykimui socializmo. Ir todėl jų (bolševikų) noru buvo visur ir pastangos buvo dedamos visur, kad darbininkų klesą kuoan tagoniškiausiai pastatyti prieš kitas klesas ir visas progas panaudojant to antagonizmo palaikymui, vesti kovą. Nuolaidos, artimesni susijimai darbinink. klesos žmonių su "buržuju" klesoms silpnina, girdi, socialistinio judėjimo įjegas, nes kiekviename žmoguje yra

te priešinasi seimo šaukimui.

Atminkite broliai, kad kiekviena diena, kiekviena valanda neša daugiau vargo Lietuvon, mirtis skina daugiau Lietuvos žmonių. Ir tu liems elementams šis momentas dar nėra svarbus.

Kaip sau norite broliai, bet, matydami visa tai, mes esame priversti manyti, kad lietuviai kunigai ir del to ne noli seimo, jogei jie laukia kol Lietuvos žmonės galutinai išmirs badu ir likusius pasiims "globon" kruvini lenkiškos imperialistiškai - klerikališkos kariuomenės kardai.

"blogi palinkimai" ir "velnių" ("buržuju") pašnabždos esą daugiau veikia, negu aniolų ("proletarijo užtarėjų"). Todėl jie laikėsi savo programos pilnume ir su "buržuais" jokių kalbų vesti, jokių skaitymųsi nedaryti.

Išpildyme vėl visur statė daugiausiai, kas tik galima pareikalaut. Propagandą vedė, kad ir valstybės reikaluose nesikišti visiškai, kol proletarai nevaldys ir ne diktuos. Todėl socialdemokratata boikotudavo tas įstaigas, į kurias buvo renkami žmonių atstovai, jeigu jose nesijausdavo, kad didžiumą sudarys. Mat "aniolu" sielos čystatą norėjo užlaikyti.

Juos vadindavo idealistais vieni, o kiti gyvenimo nepažinėliais. Tarpe socialistų ir-gi toli gražu ne visi toki buvo ir ejo kova. Ypač toji kova apsišėškė žymiamie laipsnyje tarpe rusų socialistų dar toli prieš karės laikus.

Kuomet rusuose kilo revoliucija, tai atsidarė proga bolševikams savo teoriją realizuoti. Ačiu susidėjusioms aplinkybėms ir talkininkų nemitrumui arba nenorui pagelbą suteikti rusams laike Kerensko valdžios, bolševikai alkanas minias garsiai iššauktomis frazėmis pavilioję, kareivius karės lauku pagrąšinę suspietė prieš savę ir pagavę valdžią į savo rankas pradėjo bolševikišką teoriją vykinti.

Iš pat pradžios toji teorija nepavyko "čistai" užlaikyti. Brest Litov. tarybose dalyvavimas su vokiečių junkeriais ir tenai padaryti kompromisai lyg kalbėjo, kad bolševizmas bus su nuolaidomis. Bet nuolaidos vokiečiams buvo padarytos, vienok rusų gyvenime jokių nuolaidų nedasileido. Griovė viską, kas nebuvo jų programoms tinkamo. Pagalios griovė viską, ką tik minia sugriaut norėjo. Žodžiui šalyje įvyko anarchija ir išsiplėtojo. Minios rankos na pateko šalies likimas, o minia susidurė akis akis su badmiriavimu. Ir Rusijoje minia parodė, kiek jaja galima patikėti.

Ir šiandien kas? Minia viešpatauja ir savo "įstatymu" valdo. Bolševikų įstatai —tai popieros sklypas.

Kad bolševizmas mokslinė savo teorija yra blogas, to niekas nepasakys. Bet kad bile geriausią teoriją galima bloga parodyti, tai jau šimtai faktų paliudija. Ir šiandien karšti doktrinieriai, užsispyrėliai, gyvenimo nenuovokos privedė visą bolševikišką teoriją prie bankruto ir žodis "bolševikas" gali palikti gasdirimui žmonių, keiksmo žodžiu pas rusus ir visame pasaulyje.

Kas tik blogo Rusijoje atsitiko, tai ne viskas bolševikų padaryta, bet bolševikų nesustvarkymo palaikyta plėšikų gaujos, žmogžudžių bandos, visoki nenauddėliai, kurie proga naudojo si ir plėšėsi. Bet jie darė bolševikų vardu ir bolševikams bėda. Štai 1905—1906 metais Lietuvoje. Menka dar revoliucija buvo palyginant su šiandienine, bet kas darėsi: buriai susitelkę ejo ir plėšė, plakė ir teisė žmones vadindamiesi sociajistais. Kad tas Rusijoje šiandien yra, tai nėra abejonės, ir kad Rusiją vietose gaujos valdo, ne gali but visai nepatikėta.

Bolševizmas — teorijoje graži svajonė — bet realybėje neišlaikė savo pažadų. Kas šiandien dedasi Rusijoje ima už tai atsakomybę tas, kas ją valdo. Caro metais — caras atsakė; Lvovo -Kerensko metais — juodvieju sudaryta vyriausybė atsakė, o bolševikai atsako už savo viešpatavimo laikus ir visos tos nepasekmės, visi tie baisumai priguli bolševikams.

Mokina mus gyvenimas, kad gražumas teorijos ir jos "nekalumas" tol palaikomi, kol realybėje neprisieina atsidurti. O realybėje "čystos" teorijos susitepa ir visų patenkinti, kad ir parinktos klesos žmonių negali.

Bolševikų judėjimas supteptas baisiausiai.

Ir bolševikai nėra joki inventoriai, nes jų išradimai neužpatentuoti ir jų pačių realizuoti. Tokių "statamųjų" gali rasti bile pašalyje. Tokių reformatorių gali būti bile paikas drąsuolis. Štai ir pas mumis, lietuvius, bolševikais, tais didžiais nebe reformatoriais, nepamatysi kito žmogaus, kaip pusinteligentį avanturistą ir iliteratus vaikėzus, kurie turi geras gerkles rėkti ir drąsos triukšmui padaryti. Koki bolševikai, tik tokis ir bolševizmas yra. Tas Rusuose aiškiai pasirodė. Tamsuoliai nemėgia šviesuolių. Tamsuoliai mėgia lėbaut, bet dar bo nemėgsta. Todėl Rusijoje profesoriai gatves valo, laikraščius pardavinėja, o proletarai po caro palocius besidžiaugia, caro automobiliais besididžiauja. Tai menkumą sielos tas parodo, o kokia siela — tokia tvarka.

Bolševizmas Rusijai ir darbo žmonėms ne išganyimą atnešė, bet tik nelaimę. To ir visur galima laukti.

"Literary Digest" iš 19 d. bal. vėl yra puikus straipsnis apie Lietuvą. Visas puslapis pašvęstas Amerikos lietuvių istorijos aprašymui nuo emigracijos pradžios iki šių dienų. Pažymima, kad lietuviai geri darbininkai ir geri šios šalies piliečiai.

Anglija deportavo Amerikos sufragistę Troy, kuri laivu Carmonia atvežta į San Francisco.

Sandariečiai Kolonijose.

A.L.T.S. KUOPOMS REIKALE TIKIETŲ.

Rašydamas laiškus paminičiau, kad būtų sugražinti iki gegužės 1 d., bet daug laiko reikėjo praleisti kolei gavote ir nekuriuos kuopos reikalavo pailginti laiką. Visų kuopų sekretorių prašyčiau sugražinti iki gegužės 20 dienos, nes prieš pirmą birželio prizadėjome 500 mortgiciaus atmokėti.

K. Jurgeliunas.

WILKES - BARRE, PA.

Sandariečių domai.

ALTS. 55 kp. susirinkimas atsibus seredoj, geguž. (May) 7 d. 7 v. v. Jurgio Vaišnio salėje, 326 Hazle st. Visi nariai malonėkite susirinkti, nes yra atsiųsta iš Centro daug naudingo darbo, kuris suteiks mūsų organizacijai didelę paramą. Taipgi visi nariai gaukite formaliską mokesčių korteles, žinosite savo stovį ir turėsite dokumentą, kad priklausote prie Sandaros. Taipgi yra ir daugiau svarbių dalykų. Visi malonėkite ateiti ir naujų narių atsivesti.

Juozas Mickevičius, sekr.

MONTELLO, MASS.

Lietuvių domai.

Šiandien yra neišpasakytai svarbi gadynė, del to kiekvienas lietuvis ir lietuvaite privalo priklausyti prie kultūriniai - politinės lietuvių organizacijos, ALTS., kuopos. ALTS. 24 kp. susirinkimas Montello, Mass. įvyks gegužės 5 d., 1919, Lietuvių Tautiško namo salėje, 7:30 v. v. Priklausantieji prie Sandaros ir dar nepriklausantieji prašomi kuoskaitlin gausia susirinkti ir patapti Sandaros nariais. Kas brangina kultūriniai politinį lietuvių veikimą privalo prisidėti prie Sandaros. Visi nariai moka 25 c. mėnesyje, už tai gauna "Sandarą" kas savaitė ir turi pilnas teises organizacijoje.

ALTS. 24 kp. Valdyba.

LAWRENCE, MASS.

ALT. Sandaros 12-tos kp. mėnesinis susirinkimas bus gegužės 4 d., 2 val. po pietų A. Ramanausko bankos ofise. Butinai visi nariai turi ateiti ir naujų narių atsivesti prisirašyti. Daug yra vietos dalykų ir pačios Sandaros, kuriuos reikia aptarti.

Kviečia Valdyba.

Redakcijos Atsakymai.

P. Jaras, Baltimore, Md., E. B. Newarkietis, Newark, N. J., Vietinis, Ansonia, Ct. M. Stakėnas, Brooklyn, N. Y., Migdulėlis, Montello, Mass. Raudieniškis, Norwood, Mass. Pašėsupietis, Waterbury, Conn., E. B., Naugatuck, Conn. — Ačiu, sunaudosime prie pirmos progos.

IŠ A.L.T.T. RASTINĖS.

Posėdis bal. 22. — Iš pranešimų, Tarybon: 1) Nuo Inform. Biuro, joguei bal. 23, New Yorke, yra rengiama didelė demonstracija ir paroda, todėl reikia aplinkinių lietuvių į tai suorganizuoti. 2) Nuo L. Soc. Sąjungos paaiškinimas į mūsų pranešimą, joguei jie Vis. Seime nedalyvausią, — nes jiems Lietuvos neprigulmybė esanti — "mažmožis". 3) Laiškas nuo Liet. atstovo Londone D-ro Šliupo, kurį kitoje vietoje spaudai paduodame. 4) Iš publikacijos per p. Byoir: iškarpos straipsnių jau spaudoje tilpusių ir del jos pavyzdžiai paruoštųjų. 5) Memorandumas nuo keleto organizacijų atstovų, interpeliojančių delei "Liet. Dienos" pinigų. 6) Laiškas nuo p. Ivanausko, kuris reikalauja, kad tik jo agentams būtų leista žemlapių nušimtis platinamoji dirva. 7) Reportas apie pasiteiravimą su Vilniaus Universiteto Dr. — ja, iš kurios gauta nuomonė, joguei ji nepoigo laikysianti susirinkimą, ir reaguosianti į D-ro Šliupo bei Lietuvos atstovo Londone, p. Čepinskio, reikalavimus Lietuvon išrengti mokslo bei profesijų vyrus. 8) Komisija matymuisi su p. Byoir praneša: publikacijos darbas plačiai susinešamas. Visame komisija tikrina pasekmes. 9) Lietuvos Raud. (Seka) ant 8-to pusl.)

Mūsų Pramonininkams Besiorganizuojant.

ATSISIAUKIMAS Į AMERIKOS LIETUVISKAS KRAUTUVES.

Progress Shoe Mfg. Co. jau pradeda darbą. Ši korporacija buvo suorganizuota per pastangas Liet. Aats. B-vės. Joje priklauso 270 šerininų, iš kurių yra apie 200 avalų darbininkų. Dabar jau mašinos sudėtos, tavoras supirktas, darbininkai sustatyti, ir jau sempliai padaryti.

Mes imame orderius del rudeninių ir žieminių avalų. Pirm negu pirksi pas svetimą korporaciją, būtų patartina atsilankyti arba atsišaukti pas mus. Mes išdirbame 3 prekių avalus, t. y. 5.50, 7.50 ir 9.00. Musų avalai susilygins geriausiai, nes turim senus patyrusius darbininkus ir gerą tavorą (Stock).

Išdirbame "vici", "gunmetal" (juodus, višninius "cherry", ir Mahagony). Duodam geras išlygas krautuvninkams ir atsakantį tavorą avalų devėtojams. Lietuviai visados pareikalaukite mūsų avalų, ant kurių padų yra mūsų šampė.

Krautuvninkai negali pirkti mažiau kaip vieną pusę keiso, — už mažiau skirtingos prekės. Imame sezonų orderius ant kontraktų.

Progress Shoe Mfg. Co.
95 Spark st. Brockton Mass.

IMS UZSAKYMUS IR DARYS KONTRAKTUS.

Ponas P. J. Žuris, kuris įsteigė Progress Shoe Mfg. Co. ir dabar yra jos vedėju, išvažiuoja New Yorke valstijon imti užsakymų ant avalų. Jam ten besilankant bus laikomos vakarais prakalbos kas-link L. Aats. Bendrovės, kurios jis yra atstovu. Jis kalbės Albany, N. Y., Schenectady Ct., ir Amsterdam, N. Y. Jo tema bus: "Musų dabartinės pareigos"

Ponas Žuris, ant klausimų, ar bus galima lietuviams parduoti visus jų dirbtus avalus, štai ką atsakė: "Mes nepajiegsim tiek avalų pagaminti kiek mes galėsime parduoti. Butų malonu, kad mūsų dirbtas tavoras būtų dėvimas lietuvių. Vienok gi jeigu aš norėčiau, tai viena amerikoniška firma viską nuo mūsų papirktų. Bet iš vaizbinio atžvilgio yra geriau pardavinėti "retail-trade". Dabar dirbsime po 20 tuzinų kas dieną; toliaus daugiaus".

Kiek girdėtis tai fabrikas yra gerame padėjime tuoj bus galima pildyti užsakymus. Avalai del parodymo jau pagaminti. Kurie krautuvninkai gyvena netoli Brockton, Mass., tiems patartina atsilankyti fabrikam, 95 Sparh st., Montello, Mass ir apžiūrėti.

AMERIKONAI ŽINGEL- DAUJA APIE LIETUVIUS.

Chemikas P. J. Žuris gavo užkvietaimą nuo New Hampshire taksų komisionierius, kad kalbėtų apie Lietuvą, ypač apie jos ekonominį padėjimą. Mr. Herald Cheney yra labai žymus Amerikonas. Jis yra plačiai studijavęs serbų ir kitų mažų tautų klausimą, bet dar tik pirmu kart dažinojo apie tikrą Lietuvos padėjimą, kuri paaikškino inž. P. J. Žuris, ten lankęsis kovo 25, 1919. Pasekmė to, ponas Žuris, ta po pakviestas kalbėti prieš Concord Mens Club, kurio didžiama susideda iš valstybės legislaturas narių. Pono Žurio tema buvo: "Lietuva ir Jos teisės".

PITTSFIELD, MASS.

P-as Radavičius lankėsi čion 25 d. bal. su LAB. reikalais. Čionai merginos parodė geronai priėjimą L. ekonominiams reikalams negu dauguma vyrų, nes tarpe naujų L. A. B-vės narių yra didžiama merginų. Valio dailioji lytis!

Gerb. N. Radavičius, L. Atst. B-vės Atstovas ir įgaliotinis lankysis Wilmington, Lowell, Haverhill ir kitose apeliokėse su tikslu sukelti L. A. B. kapitalo. Patartina, kad tų vietų veikėjai remtų p-ną Radavičių, nes dabartiniame momente nėra svarbesnio klausimo, kaip kad ekonominis Lietuvos atstatymo klausimas.

Pajieškau savo pusbrolio Adomo Paškausko, kuris senai gyvena Amerikoje. Pa-eina iš Kasciunų kaimo, Merkynės valsčiaus, Trakų aps., Viln. gub. Jis pats, arba kas jį žino meldžiu pranešti.

Rokas Mizara,
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

Kankles

Siųsk vieną dolerį prenumeratoros "Kanklės", po vardu: "Kanklės — Trett Metal" ir jas pilnai gausi gegužės mėnesyje.
"Kanklės" už 1917 m. \$1.50
"Kanklės" už 1918 m. \$1.50
"Girių Karalius" opr. \$3.00,
bet iki 1 d. birželio papiginta kaina — \$1.50 už knygą.

Rašyk:

Mikas Petrauskas,
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

DAKTARAS

A. F. CHRISTIAN

401 Marlborough St.
(Netoli Massachusetts ave.)
BOSTON, MASS.

VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryte.
Nuo 2 iki 5 po pietų, nuo
7 iki 9 vakare.

(Šventadieniais ir nedėliomis
tos pačios valandos).

401 Marlborough St.
(Netoli Massachusetts ave.)
BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Kas Prisius

man 3 dolerius, tas gaus per metus laikraštį "Sandarą", "Tėvyne" arba "Keleivį" ir dovanų gražiausias sagutes rankovėms "Gold fild" vertės 4 dolerų. Mano štoro adresas: P. Bartkevičia,

877 Cambridge st.,
E. Cambridge, Mass.

Dr. M. V. Casper

(KASPERAVIČIUS)
Lietuvis dentistas.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12:30 dieną,
nuo 1:30 iki 6 p. pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
425 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 27.

DR. L. J. PODDER

Iš Petrogrado.
GYDO SLAPTAS VYRŲ IR
MOTERŲ LIGAS.
Taipgi Kraujo ir Odos Ligas.
VALANDOS: Nuo 9 ryto
iki 9 val. vakaro.
Kalbu Ruskai ir Lenkiškai.
69 CHAMBER ST., BOSTON
Telephone: Haymarket 3390.

EXTRA! EXTRA!

KLAUSYKITE!

Lenkai, Rusai, Žydai, Italai ir kiti
TURI SAVO BANKAS.

KODEL?

Todėl, kad jie dėjo kruvon savo kapitalus!

Ar Lietuviai Negali Turėti Savo
Bankos?

T A D

PIRKITE ŠĖRUS! ŠĖRAS \$5.00.

CENTRALIS - BENDRAS LIETUVIŲ BANKAS,

Inkorporuota ant vardo Joseph Kowal Co.

32-34 CROSS ST.,

BOSTON, MASS.

J. P. Tuinila

50,000 naujų didelių katalogų laikrodžių, deimantų, šliubinių žiedų ir tt. siunčiam į visas dalis svieto už 25 c. stampų. Musų katalogas Jums aiškiai pasakys vertę ir gvarantiją, mažiausio daikto. Labai naudingas važiuojantiems į Lietuvą,

nes tai vienintėlis tos rūšies katalogas lietuviškoj kalboj pasaulyje. Užlaikom didelę krautuvę ir duodam ant išmokesčių lengvomis išlygomis. Liberty Bondsus priimam pilnoj jų vertėj ir užmokam nušimtį iki ratos.

J. P. Tuinila

822 Washington St., Boston, Mass

Lietuviu Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nušilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,

100 SALEM ST.,

BOSTON, MASS.

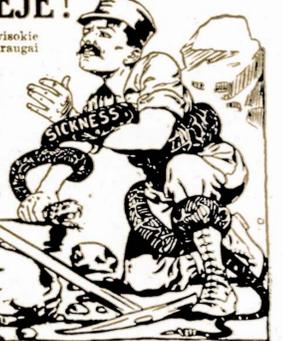
DRAUGAS NELAIMĖJE!

Mašineriai, mechanikai, audejai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbant viduj ir lauke, yra amžini draugai

PAIN-EXPELLER

Jau anvirė penkios-dešimtys metų kaip šita piuki gyduole yra vartuojama su geriausiomis pasekmėmis, išgydymui reumatizmo, skausmų krūtineje, šonose ir ramenyne, neuralgijos, strėnų diegimų, šalčio ir kosulio.

Neapsigauk pirkdamas pigias vaistas didesne bonkose. Reikalauk geriausiu. Kuomet pirksi Pain-Expeller, persitikrink ar yra IKARA, vaishabėnkis ant bakuluko. 35 centai ir 65 centai už bonkute. Gaunamos visose aptiekose, ar tiesiog iš laboratorijos.

F. A. D. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

NEW HAVEN, CONN.

Norint nevertėtų atkreipti atidomumą į tokius šmeižtus, koki telpa brostvininkų organe ir su jo korespondentais nereikėtų skaitytis, bet dėl šių skaitančių visuomenės duodu šio aiškinti: kad tas, ką telpa "Darbininke" yra grynas melas, tomis melagingomis ir cinuacijomis piktinasi ir rimtesnieji - doresnieji katalikai.

Štai No. 40 "D." tilpo koresp. iš New Haven, po kuria pasirašo "Buves susirinkime", nes gėdisi po šmeižtais savo vardą pasirašyti. Šmeižia tautininkus p. Martų etc.

Ponas Martus keliaudamas per New Haveną sustojo pas savo draugus pasimatyti. Tuom sykiu esant susirinkimui vietiniai nusivedė ir p. Martų į susirinkimą. Rezoliucija, kuri buvo nubalsuota, L. D. Kunig. Keistučio Kliubo ir SLA. 142 kuopos po pietų susirinkime apie 2 v. Kuomet Martus visiškai New Haven nebuvo ir apie ją nieko nežinojo. Martus budamas susirinkime apie jokias rezolucijas nieko neprisiminė, tik brostvininkai, su "Dievo pagelba" meluoja. Susirinkimas atsibuvo kuogeriausioj tvarkoj ir rezoliucija tapo atidėta perskaityt sekančiame susirinkime. Žmonės išsiskyrstė geru upu namo.

Bet jau belaukiant sekančio susirinkimo, kuris atsibuvo 6 ba landžio pobažnytinėj, toj pačioj svetainėj, pas musų žmones radosi kičoniškas upas, nes pamatėm šmeižtus "D-ko" 40 num. ir išgirdom, kad vietinis, klebonas pašvenčia pamokslą ne skelbimui Dievo žodžio bet panaudoja politikai, aiškindamas apie ne naudingumą seimo ir kaip ant busiančio susirinkimo neapsileisti tautininkams.

Todėl ir aš, Kaz. A. Makarevičius, susirinkime 6 bal. nepakėliau skandalo, kaip kad rašo "Darb." num. 43, bet vien laike balsavimo perspėjau susirinkimus, kad nereikalingas balsavimas kadangi davatkos ir vyčiai užagituoti bažnyčioj nebusuos už musų, nors ir švenčiausius įnešimus. Taip ir buvo: davatkėlės tik dusavo, žvairavo ir tēmijo, — jeigu "tėvelis" nekėlė savo rankos, tai ir jos nors norėjo pakelti, bet vėl nuleido. Man padarimas įnešimą, kad neapsimoka balsuoti, iškilo triukšmas ir pasidiskusavus išsiskyrstėm.

Mes tautininkai nekėlėm skandalo dėl to, kad mažiau balsuoja už rezoliuciją, bet už tai stovėjome, kad nors ir bendrai jau dirbam kokį darbą, bet musų "dvasiški" vadovai neiškendia nepanaudoję savo politikos, iš ambonų ir korespondentai klerikaliskų laikraščių neiškendia neapjuodinė ypatų, kurios niekuom neprasižengė.

43 num. "Darb." vadina mus pamišėliais. Korespondentas turėtų žinoti, kad pamišėliams yra tam tinkama vieta ne susirinkimui. Pamišėlių vardą lai sau pasilaiko.

Vadina tautininkus įsitraukusiais. Tas taipgi melas. Apie įsitraukimą gali kalbėti tik "D." korespondentai, kurie klerikalisko raugo ant tiek prisitraukė, kad visiškai negali išsiblatyti.

Yra pas musis tokių fanatikų, kurie nē per akinius nemato, kas iš musų kolonijos pradėjo per spaudą šmeižtus skelsti. To kiems patartina atsiversti "D-ko" num. 142, pereitų mėtų, "Garso" 52, tenai atras klerikalų "gražakalbystės perlas".

Rimtesni katalikai musų kolonijoje neišpasakytai pasipiktino brostvininkų apaštalo sēja-

mais melais. Žmonės apgalles-tauja, kad kiekvieną geresnį visuomeninį darbą, kiekvienas pastangas tautinio lietuvių pakilimo svetimtaučių akyse taip begėdiškai trugdo gyvuliškos sielos žmonės, kuriems rupi tik kyrsinti vienus prieš kitus, o paskui drumstame vandenyje žvejoti.

Susipraskite sufantizuoti sutvėrimai ir atsižvelgkite į kultūrą, į pasaulio progresą, į lietuvių vystę, ir paklausę sąžinės balso perprašykite tuos ką apšmeižiate, o lietuvių visuomeninio veikimo vaisiai bus našesni ir jais džiaugsis netik Amerikos lietuviai, bet ir laukiantieji musų solidarumo ir pagalbos musų viengeničiai badaujantieji pavertę ir nejaukų kapinyną, tvėriantieji savo laisvą Lietuvos valstybę, Lietuvoje.

Rimtesni kolonijų veikėjai valdykime peštukizmo liga sergančius peckelius, o laikraštija, jeigu ji nori atlikti prideramą rolę, privalo nepataikaut melagingiems korespondentams, bet liept mokinties prisilaikyt teisybės.

Šalin peludžių šeškai ir palėvinių pelėdos! Rašykime tik teisybę ir pasirašykime savo tikrus vardus.

Kaz. A. Makarevičius.

NEWARK, N. J.

Nepatenkinti kunigu.

Keli parapijonai, išreikšdami savo nepasitenkinimą dėl nustojimo darbo prie bažnytinų kolektų, sušaukė mitingą šv. Jurgio svetainėje ir kėlė armylejį, kad kun. Budrevičius yra negeras, girdi, Staknevičius buvo geresnis. Dabartinis kun. Budrevičius yra inteligentiškas žmogus, dėl to tamsunai jo nepaenčia, o Staknevičius, kad ir ant byčių su Jėviute tapo nufotografuotas, bet vistiek geras, mat muzikiškai keikė tautininkus, o kun. Budrevičius nesutikimų nekelią ir kiekvieną gerą darbą remia.

Neužganėdinti davatkynai kreipėsi prie vyskupo, bet vyskupas atsakė, kad turite gerą kunigą ir tylėkite.

Judėjimas tarpe parapijonų eina neišpasakytas. Labai fanatiškos davatkos sako, kad geriau persitraukt kokį nezaležniką, negu užlaikyt tokį Budrevičių. Mano patarimas davatkos: Ap siraminkite ir nekelkite beretkalinių armylejų, nes dabartinis kunigas, ką jūs turite, yra vienas iš doriausių kunigų Amerikoje. — O. S.

CAMBRIDGE, MASS.

Norkaus prakalba ir "Ten Buvisio" melai.

Labai negražu, kuomet vieton argumentų kovoje su partijiniu priešu vartojama melai. Melus skelbė p. "Ten Buves" "Darbininke" aprašydamas sandariečių prakalbas, įvykusias Burleigh salėje verby nedėlioje. Pirmas dalykas, apart "Sand." red. p. K. Norkaus kalbėjo ir p. F. Žuris, o žurio "Ten Buves" visai nemini. Antras dalykas, "T. B." rašo, kad p. Norkus prakalboje vartojo "paleistuvinius išsireiškimus." bet visa publika, kurios buvo pilnutėlė salė, gali paliudyti, kad p. Norkus ne kokius ten išsireiškimus vartojo, bet prisiminė apie moraliskai sumukusią, sulenkėjusią, pasileidusią, išsigimusią Lietuvos kunigiją. Gaila, kad už skelbimą teisybės ten buvisis pasipiktino. Toliaus "T. B." cituoja:

"...jei Lietuvoje bolševikai kinkytų į žagrę "buržujus" ir kunigus, tai jis pirmas pristotų prie bolševikų."

Ištiesų, kad Lietuvos varguolių užtarėjams neapsimoka protestuot, jeigu lietuvių skriaudikus ir į "žagrę kinkytų", bet tame klausime p. Norkus faktiškai štai kaip sakė: "Daug kentusi ir kovojusi Lietuvos liaudis nusikratė kraugerinus carus ir kaizerius, neprisileido Uracno, ir jeigu muzikaliskai - klerikalisko Paderewskio valdžia imtų "globot" Lietuvą, tat as verčiau tapčiau bolševiku, negu vergu."

Toliaus "Ten Buvisis" bjauriai meluoja rašydamas: "Cionykščiams cicilikams aiškinosi, kad jis nepritaręs peticijai ir niekur neagitavęs už rasymąsi." Kuomet buvo užduodami klausimai apie peticijos turinį ir parašų vertę, p. Norkus atsakė: Lietuvių rezoliucijoje, išneštoje visų partijų So. Bostone sausio 2 d., 1919 prieš imperialistinių jėgų veržimasi Lietuvos pasakytą, kad protestuojame prieš lenkus ir kitas ginkluotas spėkas, besiveržiančias Lietuvos. Klerikalams paskui tas nepatiko ir jie darė pastangas šaukt kitą masinį mitingą, "pilnesnį", bet kitas nebuvo reikalingas tame reikale ir neįvyko. Gi peticijoje pasakytą, kad protestuojame prieš bolševikus ir kitas terorizuojančias Lietuvą spėkas. Lenkai nesuminėti, nors vertėjo suminėti, bet tai taisyti pėrvėlu, — visi privalome rašyties po peticijomis, nes jeigu jos ir daugiau nieko negelbės tai jau tuomi apsimoka, kad svetimtaučiai pamatė demonstruojančius už Lietuvos laisvę Lietuvos ir amerikų spauda apie tai daug rašė. Ponas Norkus ir aprašymus iš anglų laikraščių parodė su lietuvių paveikslais ir tą pačią dieną Worcesteryje už parašus agitavo. Taigi stebėtina, kam "Ten Buves" taip nachališkai meluoja.

Pripliauškęs melų "D-ke" "T. Buves" išranda "sandariečių nusmukimą." Bet tai pagiežos vaisiai, kadangi pirmiaus Cambridge pareidavo tik keliolika "Sandaros" egzempliorių, o dabar pareina apie keli simtai. Ir prakalba buvo labai rimta, spindinti teisybe — tikro Lietuvos su-naus pasakytą. Reikia daugiau tokių prakalbų: jomis džiaugiamis branginantieji Lietuvos laudies likimą žmonės, o jos nepatinka tik akliems fanatikams. Bet su laiku ir surembėję vyčiai susipras, pradės savo protu gyventi ir nesibijos išgirsti teisybę apie Lietuvos varguolių engėjus ir jų temdintojus, bei tamsybės žabangų palaikytojus.

Kramolos malšintojų dieneles pasibaigė. Bergždžias klerikalus darbas, melais vaduoties ir visuomenėje nebutus dalykus skelbti. Visi rimtesni Cambridgeiaus katalikai pasipiktino tomis melagystėmis, kurios nuotams telpa "D-ke". Tas, atsprąšant, laikraštis, jau nekarta buvo patrauktas valdžios teisman už šmeižimus ir baumė užsimokėjo, bet šmeižt nepatinkamų asmenų nesiliauja. Daugiau teisybės prisilaikykite, vyručiai. Skaitytojas.

NEW HAVEN, CONN.

Susirinkimas reikale parašų rinkimo po peticija.

Balandžio 13 d. pobažnytinėje svetainėje atsibuvo trečias visuotinis lietuvių susirinkimas, užbaigimui rinkimo parašų po peticija. Išdavus komstijai raportą, pasirodė pradžia labai puiki, nes dirba visi išvien su pasišventimu, išskyrus tik nekuriuos socialistus, kurie atkalbinėjo įvairiais budais. Tuli socialistai pasirašė.

Susirinkimas reikalauja atšaukti šmeižtus.

"Darbininke" No. 40 tilpo melaginga korespondencija, todėl susirinkimas reikalauja atšaukti Ten parašytą, kad Dr. J. Šliupas

išsivežė visus tautininkų pinigų, \$25,000, Europon. A. M. Martus sakęs, kad perdavė \$25,000 Lietuvos valdžiai Dr. Šliupas.

"D-ko" koresp. meluodamas slepiasi po pseudonimu "Buves susirinkime". Bet melagiams juk tai praprasta, iš pasalų urgsti...

Apsilankymas p. A. M. Martaus labai daug svarbos padarė. Tilpo ilgas straipsnis anglų spaudoje "Times Leader" bal. 4 d. po antgalviu "Lithuanians, Letts, White Russians and Poles". Martaus straipsnis buvo kelių špaltų ir sakantis daug teisybės. Todėl išaiškinus dalyką ir atradus "D-ko" melagystes, susirinkimas vienbalsiai išnešė papeikimą, bei reikalavimą kad brostvininkai atšauktų neteisingas korespondencijas. Rimtesni lietuviai baisesiai piktinasi tokiais klerikalų melais.

Reikale šaukimo visuotino seimo.

Buvo perskaityta rezoliucija, del ko reikalingas šaukti seimas. Rezoliucija priimta vienbalsiai S. L. A. 12 kuopos, Nep. Keistučio Kliubo, A. LTS. 10 kp. ir D. L. K. Vytauto Dr-stės.

Iš tautininkų ima keletas baisesų. Plačiai paaiškina publikai, nušviečia pilnoj formoj. Kun. V. Karkauckas nerimauja ir prieš seimą stovi. Su juom ir visos davatkos, kurias užsiprašė tą pačią nedėlią per pamokslą. Beveik pilna svetainė buvo prisirinkus vaikų ir davatkų, kurios kėlė triukšmą, nedavė kalbėti kas norėjo kalbėti už seimą. Kilo triukšmas ir tarpe katalikų: vieni už seimą, kiti prieš. Pasiginčijo ir taip užsibaigė susirinkimas.

Turiu pažymėti kad New Haven yra daug fanatikų. Jei ką, kad ir kvailystę, kunigas pasako, tai akiai tiki. Dirbam visus tautos darbus, dirba ir katalikai. bet po kiekvienam darbiui kun. V. Karkauckas stengias sukelti audrą, neapykantą vienu prieš kitus, kad savo tamsų biznį palaikius. O dar randasi tokių špielij, kur meluoja per klerikaliską spaudą ir padeda kunigėliui sukelti audrą. Mat drumstame vandenyje geriaus žuvis gaudyti...

Aš užtikrinu, kad jeigu kun. V. K. butų sakęs kad reikia seimo, tai visos davatkos butų rėkę, šaukę, kad butinai reikita seimo.

Broliai ir seserys, laikas pagalvoti, apsvarsyti, kur link vėda slapty tikslų vadovai. Laikas pareikalauti tyro, šviesaus, o ne slapto darbo, veikimo, ne kaip dabar dirbama. Šalin iš musų tarpo tie, kuriems neapaina Lietuvos laisvė. Šalin ardytojai, tjuksmadariai! Lai žydi tarp musų vienybė, meilė Lietuvos. Stokime visi prie darbo, o darbas tūs gausingas. Nesiduokime, kad mus vedžiotų baltomis rankomis bet juoda sąžine žmonės.

A. Noburaitis.

BROOKLYN, N. Y.

Kareivių konferencija.

Lietuvių Kareivių Centralė Valdyba savo 3-čią susirinkimą atidarė "Garso" Name, Brooklyn, N. Y., Balandžio 15-tą dieną, 3-čią val. p. p., po pirminkyste Pr. Purvio.

Šiame susirinkime dalyvavo atstovai nuo Tautos Tarybos, L. Tautinės Tarybos ir Liet. Kareivių Literatisko Ratelio, kuris buvo sutvertas Francijoje. Taipgi atsilankė keletas vietinų veikėjų, kurių tarpe buvo gerb. L. Šimitus.

Valdybos nariai sekanti pribuvo: J. J. Romanas ir J. Karosas iš S. Boston, Mass., J. Am. Purvis ir J. K. Milius, iš Brooklyn, N. Y., V. Vaškas iš Newark, N. J.

Daug svarbių dalykų buvo nusvarstyta šiame susirinkime ir viskas sekasi kuopuikiausia.

Pažymėsiu keletą nutarimų idant visuomenė galėtų suprasti musų veikimą.

Nutarta: — Amerikos Lietuvių - Kareivių Organizacija vadinti sekančiai: —

Lietuvos Laisvės Sargai. (Angliškai — Lithuanian Liberty Guards).

Nutarta: Išsiųsti platų pranešimą į Amerikos Lietuvių visuomenę ypač į kareivius idant supažindinti visus tėvynainius su musų veikimu, planais ir tikslais. Šitas darbas yra visuomeniškas ir delto visi lietuviai turi juomi užsinteresuoti jeigu nori gerų pasekmių.

Nutarta: Atsišaukti į lietuvių visuomenę reikalaujant finansiškos paramos delei padengimo lėšų, kurios atstiktų. Taipgi užvardintas Karininkų Izdas Kasierius Jonas E. Karosas, 242 West Broadway, S. Boston, Mass.

Nutarta: pasiųsti kablegramą į Lietuvos Respubliką ir pasveikinant jos pirmąjį prezidentą, Antaną Smetoną, vardan Amerikos Lietuvių kareivių. Taipgi sykiu duoti gerb. Prezidentui žinią, kad Amerikos lietuvių kareiviai gavai keliauti Lietuvos, idant gelbėt ją nuo Lenkų ir visų neprietelių.

Susirinkimas pasibaigė 5:10 val. po pietų. V. Vaškas, Raštininkas Lietuvos Laisvės Sargai. (Lithuanian Liberty Guards). Rašt. antrašas: 71 Warwick street, Newark, N. J.

WATERBURY, CONN.

Parašas renkant apsiereikšė, kam apeina Lietuvos laisvė.

Paėmus bile kurios partijos A. lietuvių laikraštį ir pažvelgus jo skyrių, aprašanti Amerikos lietuvių judėjimą bei veikimą — visuomet matai, jog waterburiečiai stovi pirmoje vietoje viso veikimo, kas link Lietuvai Laisvės iškovoimo. Buvo manyta jog ir šį kartą, t. y. rinkime parašų išloš pirmą vietą, kadangi geri tėvynainiai ir tikri Lietuvos sunų sandariečiai ir katalikai dėjavo visas pastangas, idant kuogeriausiai prisirengti ir kad kuogeriausiai surinkti parašų.

Pradėjus parašų rinkimą pasirodė gan geros pasekmės, ypač iš amerikų pusės, kurie su mielu noru, dėjo savo parašus reikalaujančius Lietuvai Nepriulgulmybės. Matant tą viską buvo manyta, jog nesiras toks lietuvis kuris nenorėtų savo tėvynei ir laisvės ir kiekvienas padės savo parašą po peticija, išreikšdamas jog jis yra lietuvis ir kad jis stovi ir reikalauja idant Lietuva butų laisva ir neprigulminga! Vienok pasirodė visai kitaip: vietoje kad padėti savo parašą reikalaujanti Lietuvai laisvės, atsirado dar daug tokių, kurie netik kad patys nesirašė, bet dar skleidė visokias melagystes, sakydami, jog tiems kurie pasirašys tai bus prisijusios kokios tai bilos išmokėjimui; kiti vėl sakė, jog padėdamas savo parašą prisidės prie pardavimo Lietuvos ir atliks judosišką darbą.

Ir tas visas melagystes skleidžia taip vadinami musų bolševikai. Žinoma pasklydus tokioms žinioms net ir geras tėvynainis likos sulaikytas nuo pasirašymo, patikėdamas, toms bolševikų melagystėms. Ir tokis tu bolševikų buvo įsiskarščiavimas, kad net ir dirbtuvėse pradėj vartyti viešą agitaciją, sakydami, jog tie yra durni, kurie rašosi po peticija. Mat tuomi jie norėjo sulaikyti ir svetimtaučius, kad ir jie nesirašytų. Bet vargšai apsiriko. Svetimtaučių pasirašymui nieko neužkenkė, tik užsitraukė ant savęs labai juoda dėmė.

Del tokio bolševikų pasielgimo likosi sutrugdytas parašų rinkimas ir tarpe 100,000 Water

burio gyventojų — kurių tarpe priskaitoma apie 15,000 lietuvių — parašų likos surinkta apie 15,000.

Šiandieną waterburiečiai dar kartą pamatė, kaip musų bolševikams rupi Lietuvos laisvė. Bolševikai netik patys nenori Lietuvai laisvės, bet dar stengias atkalbinti ir tuos, kurie šiandien su didžiausiu pasišventimu dirba delei Lietuvos laisvės išgavimo. Užtat-gi lietuviams reikėt nepamiršt šį bolševikų judosišką pasielgimą. Žemaitijos Sunus.

LAWRENCE, MASS.

Iš streikierių dirvos.

Bal. 7 d. įvyko Lawrence pirmos "riaušės", sudrebinusios visą Lawrence. Vienos dirbtuvės, Everett Mills, net 36 langai išbyrėjo, taipgi italų "Dievas" buvo dideliame strioke. Mat skelbimai eina bažnyčioje pasimelsti, o paskui eina dirbti. Tad streikieriai italų bažnyčią pavaišino plytomis. Taipgi teko matyti kaip keli policistai apstoję vieną namą šaudė į langus. Mat tie kapitalistų pastumdėliai mano uždrausti žmonėms ir pro langus žiūrėti. Tą dieną nukentėjo iš abiejų pusių. Streikierių tapo suareštuota 20; policistams ir skebams taipgi teko.

Bal. 7 d. Pranas Bauša ir jo žmona tapo policimonų sumušti. Dalykas štai kame: Pr. Bauša dirba papirnerėje. Jis išėjo iš savo stubos ir norėjo eiti krautuven pasipirkti valgyti. Tik spėjo išeiti iš stubos, tuojaus policimonai užklausė kur eini. Jis atsakė — krautuven. Bet policimonai jam nepatikėjo ir ėmė buožem mušti. Tas įbėgo stubon, bet ir policimonai įsivijo stubon. Stuboje ir jo žmoną sumušė.

Bal. 7 d. streikieriai kaip pasidarbo gerai, tai miesto majo ras net pareikalavo iš gubernatoriaus milicijos. Gubernatoriaus vieton milicijos verčia kompanijas taikintis.

Aukų Lawrence streikieriams prisijuntė iš sekančių miestų:

Cambridge, Mass: Lietuvos Sunų dr-stė surinkusi — \$90.18; LSS. 60 kp. choro repeticijos surinkta So. Bostone — \$14.00; L. SS. 71 kp. koncerte surinkta — \$55.39 Cambridge, Mass.; L. D. K. Vytauto dr-stės susirinkimui So. Bostone surinkta \$130.66; Liet. Ev. dr-stė S. Boston — \$72.00; A. L. T. Sandaros 7 kp. S. Boston surinkta — \$30.45; Liet. Mot. Progr. S-mo 27 kp. prisijuntė per panelę J. Barauskaitę, Cambridge, Mass.; E. Cambridge, Mass. šv. Jurgio pašalpinė dr-ja prisijuntė per J. Tarminą — \$11.35; iš Michigan prisijuntė V. Pekorskis \$3 ir V. Spiltilas \$2. Iš N. shua, N. H. surinkta per V. Blažonį ir kitus \$300.50; Exeter, N. H. šv. Jurgio drstė iš kasos aukavo \$25, iš narių surinkta \$12.00.

Iš So. Omaha, Nebr. prisijuntė per F. Žarnauską ir ponę A. Sabaliauskienę: SLA. 87 kp. iš kasos \$10.00; nariai suaukavo: A. Paškus, J. Andriukonis, P. Viršeliene, J. Buladas, K. Janavičienė, V. Sabaliauskas, J. Svežauskas, A. Zalpis — po \$1.00; P. Reibikis, M. Marelskitnė, J. Zilinskas, J. Jaciunskas, T. Zarnauskas, K. Laučius, J. Paperna — po 50 c. B. Kavaliauskas, A. Ragalaukas, P. Bilauskis, — po 25 c. Viso \$22.25. Iš Montello, Mass. surinkta prakalbose \$78.34, Prisiūsta per K. Benulį, Cambridge, Mass. ALT. Sandaros prakalbose \$30.98. Hartford, Conn. LSS. 49 kp. iš kasos \$30, iš narių surinkta \$20. Viso \$50.00. Iš Philadelphia, Pa. L. M. P. S. 11 kp. prisijūsta per M. Karosienę \$10.00. Dr. Mikolaitis paukavo \$5.00.

Visi remkite streiką! Streiko reporteris Pr. Bilunas.

Vokiečiai Lietuvoj

(Tęsa).

Sunku išskaityti visas tas priemones, kurių vokiečiai griebdavosi, kad tik išlupus iš gyventojų šiek tiek skatiko pasiremdami karės stoviu, jie plačiai vartojo mūšimą, štrovas, grąšintimą sušaudyti ir už kasvieną "palengvinimą" ėmė pinigų.

Daug baldos, nesmagumų ir nuostolių pridarė gyventojams įvesti vokiečių taip vadinami "Reisescheinai", t. y. leidimai važiuoti geležinkeliais. Kad išgavus tokį leidimą, reikėjo paduoti prašymą ir laukti kokius 2—3 mėnesius, nežiurint į tai, nors tai būtų svarbiausias reikalas, ar mirtis artimiausio žmogaus, ar viso žmogaus turto klausimas. Bet ne visiems buvo taip sunku važinėti. Pirkliai ir perkupčiai žinojo kelią, kur galima buvo gauti leidimą per 1—2 dienas ir tuomi plačiai naudodavosi. Vieno leidimo nuo administracijos dar nebuvo gana, nes reikėjo dar gauti nuo daktaro paliudijimą, kad esi apsilavinęs nuo utėlių (Entlausungsschein). Iš pusės sanitarijos gal tas ir buvo gerai, nes grįžtantieji iš Rusijos pabėgėliai atsiveždavo be skaitliaus to gero, bet vietiniai žmonės, nieko bendro su pabėgėliais neturintieji, visi gi turėjo išdirbinėti sau tokius paliudijimus.

Vokiečių valdininkai, kurie išdavinėjo leidimus važiuoti, įstaigų taip vadinamų "Verkehrsteilung" buvo vieni iš arčiausių žmonių kankintojų. Jų žiaurumas ir nežmoniškas pagarsėjo po visą Lietuvą. Jie elgėsi ne tik su paprastais piliečiais, bet ir su Lietuvos valdžios atstovais, kaip su kokiais savo erfeitorius. Apie kokį nors paprastą mandagumą, kuris visados yra vartojamas civilizuočių žmonių tarpe, tie ponai neturėjo jokio supratimo. Vilniuje ypač atsižymėjo leitenantas fon Rappard.

Už vieną tik patarimą parapijonams paduoti skundą augštesnei valdžiai ant žandarų už jų neteisingą pasielgimą, kunigas Kunigėlis vos netapo sušaudytas tų žandarų.

Po Lietuvos miškus slapstėsi daug pabėgėlių. Tai buvo rusų kareiviai, pabėgusieji iš Vokietijos belaisvės, arba pačių vokiečių kareiviai, kurie nenorėjo eiti iš Lietuvos ant fronto ypač pradėjus nepasisekimams ant francūzų fronto.

Tokie pabėgėliai dienos slapstėsi po miškus: naktimis gi eidavo pagal gyventojus jieškoti sau maisto. Kas duodavo geruojų maisto tokiems svečiams, tas nukentėdavo baisiai nuo vokiečių valdžios (buvo atsitikimai sušaudymo), kas nedavė geruojų, iš to atėmė su ginklais patįs pabėgėliai ne tik maistą, bet ir pinigus.

Vigantas.

Visi dvarai, kurių savininkai laike karės pabėgo, buvo paimti pačių vokiečių valdyti. Tam tikslui vokiečių pastatytas užveizdavo vartydavo aplinkinius ukininkus ant darbų dvaran, už ką kai-kada šiek-tiek mokėdavo. Tokiu būdu buvo iš dalies sugražinti baudžiavos laikai. Kas link dvarų pas vokiečius buvo, matomai, vis užveizdos tų dvarų pradėjo daryti taip vadinamus "pagerinimus" tai yra duokim, vienoje vietoje sugriauna triobą, o kitoje pastato; kasa ravus, veda tvoras ir tt. Visa tai, žinoma, buvo daroma veltui — lietuvių rankomis ir iš Lietuvos medžiagos. Bet pasirodė, kai pradėjo grįžti namon tikri dvarų savininkai, vokiečiai padavė jiems sąskaitas už "pagerinimus" ir pareikalavo užmokėti nuo ko 50, nuo ko 80, o nuo ko ir kelis šimtus tukstančių rublių.

Savininkams buvo pranešta, kad, jei jie neužmokės minėtų sumų, negaus atgal savo dvarų. Suprantamas dalykas, kad išmokėti taip didelis sumas po visų karės nelaimių nebuvo galima. To tik ir laukė vokiečiai ir tokiu būdu jie norėjo pradėti Lietuvos kolonizavimą, paėmę į savo rankas geriau-

sius ir didžiausius žemės plotus.

Vokiečiai įvedė savo papierinius pinigus, taip vadinamus, "Ober-Osto", gi rusų pinigai sustojo ėje. Nors "Ober-Osto" pinigai buvo pavadinti taip pat "rubliais" ir "kapeikomis", bet mainant rusų pinigus ant "Ober-Ostų" buvo nustatytas kursas, kuris išpradžią nebuvo taip labai žymus, bet laikui bėgant kaip rusų rublis vis krito, o "Ober-Osto" kilo, taip dar pabaigoje 1918 m. už vieną "ober-osto" rublių reikėjo mokėti 1½ iki 2 rublių. Sunku išpasakoti visas kombinacijas, kurios buvo daromos su tais "Ober-Ostais" ištuštintinimui piliečių kišenių. Gana to, kad tie pinigai buvo išleisti privatinio banko Vokietijoje, taip vadinamo: "Ostbank fur Nandel und Gewerbe Darelhuskasse ost" su trimis parašais, kaip daugelis tvirtina, vieno ir to pačio direktoriaus, nors vokiečiai garsino laikraščiuose, kad jų valdžia pilnai garantuoja tų pinigų vertę lygiai, kaip ir vokiečių markių.

(Bus daugiau).

Laikraščiai ir Organizacijos.

Kas nors kiek daugiau supranta apie organizacijų vedimą, tas gerai žino, kad jokia organizacija be savo organo negali būti. Kaipgi bus, juk tuomet negali nei apkalbėti viešai savo reikalus, nei informuoti visuomenę apie save, nei reaguoti į visokius klausimus. Be organo, be laikraščio nėra tobulo organizacijos.

Tą gerai supranta Europos Lietu-

vai, ir kiekviena Didžiosios Lietuvos svarbesnė organizacija visuomet turi savo organą. Tą suprato ir didesnės Amerikos lietuvių organizacijos. Taip abu susivienijimai, socialistai, T. M. dr-Ja, vyciai, blaivininkai ir visokios kitokios organizacijos vis turi įsistiegti savo organus, ar kur susitarė su laikraščiu leidėjais, pasisima sau už or ganą kokį nors laikraštį. Iš to turi būti kiekvienam aišku, kad tik yra nauda, nes ant to nebūtų leidžiamos kruvos pinigų.

Dabargi vėl pažiūrėkime į kitą pusę. Vėl Amerikoje yra šimtai įvairių draugysčių ir klubų, kurie neturi savo jokio organo. Jei sulyginti turinčia organą organizacijas su neturinčiomis, tai pamatysime kad pirmosios organizacijos išbuvo, o antrosios skursta ir narių skaitliumi ir turtu. Pirmųjų organizacijų nariai lavus, o antrųjų nežino kas sviete dedasi.

Taigi reikalinga, būtina reikalinga, kad organizacijos turėtų savo organą, be jo dvidešimtam amžyje negalima gyventi. Bet kaip tą padaryti? Žinoma kiekviena organizacija savo pasikiro organo — laikraščio neįsistiegtis, ji turi kokį nors laikraštį pasiskirti. Tokiu organu organizacijoms geriausiai tinka dienraštis "Lietuva", kuris paduoda daugiausiai straipsnių negu bent vienas lietuvių laikraštis pasaulyje. O vienok dienraštis nei kiek nėra brangesnis už kitus lietuviškus dienraščius.

Jei kokia draugija pasiskiria dienraštį "Lietuva" savo organu, netik kad jos reikalai yra apginami spaudoje, netik kad ji savo organizacijos pranešimus randa, bet dar truputį už mažesnę kainą gauna narių, jei tiesiog užsirašo iš "Lietuvos" dienraščio administracijos. Tokiu būdu terepa draugijoms nauda pasidaro. Vieną — kasdien gauna dienraštį ir visokias žinias, antra — turi savo organą, kuris gina jų organizacijos reikalus, ir trečia — gauna pigiau negu paprastai. Taigi jau geresnių sąlygų, kaip kad "Lietuva" dienraštis duoda, negali būti.

Todel draugijų ir klubų viršininkai ir šiaip gabesni nariai privalo organo klausimą pakelti savo draugijų susirinkime ir paimti dienraštį "Lietuva" sau už organą. Nelaukiant tą reikią padaryti.

Bet kad geriau jaustis, dar geriau yra ištikrųjų būti leidėju pačio dienraščio "Lietuvos". Tuomet jau niekam nei gero. O kad leidėjais tapti, užtenka įsigyti keletą ar kokią porą "Lietuvos" dienraščio bendrovės šėry. Sakysim turint kokius 5 ar 10 šėrus, draugija ar klubas yra tikru "Lietuvos" dienraščio leidėju. Jau taip yra padarę daugelis organizacijų netik Chicagoje, bet ir tolimiausių kolonijų.

Taigi šiame reikale draugijų ir klubų viršininkai ir sumanesni nariai nieko nelaukdami pręskite į dr jų susirinkimus, apsvartykite ir pasikui kreipkitės prie "Lietuvos" dienraščio, 3253 So. Morgan st., Chicago, Ill.

TIESIOG IŠ VOKIETIJOS.
Apgarsinimas originalis ir surašytas
del Pergalės Laisvės Paskolos narių
Amer. kareivių, kurie yra užjūryje.

Del Nekuriu iš musu Kare niekados nepasibaigs

GAL jūs už kelių savaičių važiuosite į laukus pamatyti žalias spalvas naujų lapelių ir gal taipgi jūs turite tikėtis ant gero teatro šį vakarą, kur matysite šviesas ir spalvas, puošnius drabužius ir linksmius žmones.

Gerai — gal del jūsų karė jau užsibaigė.

Bet del kurių iš mus —

Ar JUS galite išsėties, dirbti, žaisti, ar gyventi pakol jūs neužbaigsite darbą, kurį mes pradėjome — dar kol šviesa del mūsų neužgeso?

Užbaigkite jį! Tai yra didis Amerikos darbas. Jeigu jūs jo neužbaigsite pagal senovės Amerikonų papročio, tie mušiai kuriuose mes čionai dalyvavome liks be pasekmių laimėti.

Pergalės Laisvės Paskola

Bile Bankoje — Cash arba ant išmokėčio.

NAUJOSIOS ANGLIJOS LAISVĖS PASKOLOS KOMITETAS.

PIRMOS KREGZDES.

Vos spėjome pradėti organizuoti "Lietuvos" pagerinimo darbą, kaip tuojaus sekanti žmonės prisituntė linkėjimus, nurodymus ir prenumeras. Štai tos pirmosios kregždės darantios gražų pavasarį:

P. Zabalevičius, Hartshorne, Okla. J. Grinius, Philadelphia, Pa. T. Butches, Gen. White, W. Va. C. Karskis, Discovery, B. C. Canada. K. Rusteika, S. Boston, Mass. A. Lebeikis, Laredo, Texas. P. Lalas, Amsterdam, N. Y. Tony Skribunas, Raymond, Wash. J. Turauckas, Philadelphia. John Arlauckas, Scranton, Pa. B. Ponkauskas, Beloit, Wis. John Skinkat, Collinsville, Ill. A. Sodeika, Scranton, Pa. Sviecos Dr-Ja, Waterbury, Conn. A. Dzindzeleta, Baltimore, Md. W. Pikago, Milwaukee, Wis. V. Gudžūnas, Middlebury, Conn. B. Balutis, Detroit, Mich. Peter Gričius, Kansas City, Kansas. V. Genčauskas, Wauwatosa, Wis. John May, Naturita, Colo. A. Baker, Montasano, Wash. C. J. Lukus, Clarksville, Pa. Iš Chicago: P. Eitutis, M. Tamulis, Paul Zablocki, Mike Petraitis, Ant. Paliušas, Vinc. Adomaitis, V. Milaszewicz, J. Milkers.

Savaitraštis "Dirva"

pradeda eiti nuo vasario 21 dienos ir po tam eis reguliariškai kas savaitė. Formatas pasilieka kaip buvo ir bus posenovei 8-ųjų puslapių, 12 point raidėmis, tai yra didesnėmis, kaip pirma buvo, aiškesniam skaitymui ir supratimui mūsų skaitytojams. Kolei kas pasilieka po senu antrašu, o apie persikraustymą skaitytojams bus pranešta. Kaina metams — \$2. Pusei — \$1. Pažiūrėjimui num. dovanai. "DIRVA"

2004 St. Clair av. Cleveland, O.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI

Vienatinis Lenkiškau
DANTU DAKTARAS.
Užtaisau pasigadinusius dantis ir dedu naujus. Laiką garantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.
176 Harrison ave., Boston, Mass.

Tel. Richmond 2957-M.

Dr. David W. Rosen

Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas. Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.
321 Hanover st., Boston, Mass.

Labai Puikus RESTORANAS!

Geriausia vieta del vyrų pietus ir vakarienę suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.

J. Mathus.
344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

"Akių Specialistas."
399a Broadway, Tarpe E ir F gatvių. South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliuskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisaikyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausio "block" sistemos kirpimo. Šitai pasiuti drabužiai geriausiai tinka košnam žmogul. Zemos kainos — darbas gvarantuotas. Taigi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

PUIKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYKLA

JUOZO KAZIUKONIO.
Užlaikau geriausias barberius, pridabojų švarą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori. Turiu švirią pirmos klasos pirčių ir galima išsimaudyti.
224 W. Broadway, So. Boston, Mass.

VIENINTĖLIS LAWRENCE

Kriaučius

kuris pabaigęs Rutes sistemos kirpimo mokyklą. Labai gražiai daro drabužius vyrams ir moterims iš gerų audekų ir pigesne kaina negu kitur. Taigi reikale užėikite ir persitikrinkite o visuomet busit užganėdinti. Kreipkitės šiuo antrašu:

P. VALIULIS,
42½ Haverhill st., Lawrence, Mass.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulij yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisijūsiu per express.

K. ŠIDLAKUSKAS
Aptiekariis ir Savilinkas
226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Bell Phone Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas:
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedeliomis iki 4 po pietu.

Nusipirk Mosties

TAI BUSI GRAŽUSI! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtnus raudonus, juodus arba šlakus ir prašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutės 50 c. ir \$1. Pinigus galit siųsti ir stampomis.

J. RIMKUS
P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

Vietos žinios.

Iš Parašų Rinkimo Kampanijos.

Rinkime parašų po Lietuvos Laisvės peticijomis geriausia pasižymėjo šios ypatos:

Simonas Jakubauskas pridavusis 8261 žmogaus parašą. (Tame skaičiuje yra 2,079 parašai surinkti Adomo Bilinsko iš Beverley, Mass., kuriam prašius Salem, ir Beverley, Mass. majorai ir daug žymių amerikonių parašę).

P-lė Z. Gurkliutė pridavė 3678 žm. parašus, kurių skaičiuje yra 1029 parašai su tal ka surinkti.

Virš 500 parašų Bostone ir apilinkėse taipgi surinko šios ypatos:

P-lė F. Mikalauskiūtė	1860
J. Rupeika	1210
P-lė O. Romikaičiūtė	878
M. Venis	533
J. Mačiulaitis	700
J. Sutkevičius	562
V. Jeneliūnas	586
L. Praspaliauckas (iš Cambridge)	881
S. Kudrauskas (iš Brighton)	573
M. Antanavičia (Canton)	580

Parašų rinkimas ejo So. Bostone labai sparčiai: rinkėjai išsiuose lenktyniavosi, kad daugiau užtarėtų Lietuvos laisvei gauti ir laimėti p. A. Ivaškevičiaus paaukautas sidabrinės taures. Kas norėjo daugiau surinkti — pasikvietė talkininkus. Daugelis žmonių pririnkę pilnas blankas pasiuntė tiesiog į Washingtoną, taip kad tikro skaičiaus kol-kas iš Bostono negalima žinoti, bet manoma kad bus apie 60,000.

Kaip visose kolonijose taip ir Bostone parašų rinkėjams prisiėjo susidurti su nemalonumais ir nukentėti nuo lietuviškų "bolševikų" kumsčių, kad renka parašus. Nežiurint to, Bostonas geriau susiklausė už kitas kolonijas ir, proporcionaliai imant, gal daugiausia parašų bus surinkęs.

Šiame darbe daug pasidarbavo p. Venis ir kiti.

Priduotas "Sandaron" peticijų blankas su parašais perdavėme "Lietuvos Nepregulmybės" ofisan.

ALTS. 7 kp. lietuvių rašybos ir matematikos mokykla atsidero sereidoje, bal. 30, 7:30 v. v. savo kambariuose. Norintieji lankyti mokyklą, ateikite.

Mokyklos Komisija.

Didelė paroda atsibuvo Bostone bal. 25 d. 26-tos Yankee Division pagerbimui. Apie Common ir kitomis gatvėmis maršavo ginkluoti kareiviai, buvo vežami sužeistieji, jojo generolas Edwards, kiti generolai ir oficeriai. Parodą žiūrėjo apie milijonas žmonių, susėdę ant tam tyčia pastatytų laiptų, sulipę ant namų ir susispietę gatvėse. Sėdinčių

Ant. Ivaškevičius parašų rinkimo komiteto pirmininkas.

Bankierius, J. Kavaliauskas, parašų rinkimo komiteto kasierius, paaukavusis \$50.00 parašų rinkimo kampanijos organizavimui.

Simonas Jakubauskas, darbštus sandarietis ir "Gabijos" pirmininkas, surinkusis daugiausia parašų Bostone ir laimėjęs pirmą dovaną.

buvo apie 200,000, — visi užsimokėjo nuo 3 iki 10 dol. už vietą. Parduota daug Liberty Bondsų. Tukstančiai policijos dabojo tvarką. Vienas jureivis susikabino su juoduku. Kilo muštynės tarpe juodveidžių ir baltų, kurias polic. apstabdė. Keli sužeisti. Daugybė moterų apaupo. Suareštuota keli intartini asmens. Anglų laikraščiai sako, kad tokios didelės parodos kaip ši Bostone dar niekuomet nebuvo.

Jonas Singaila, sugrįžo iš Francijos. Tarnavo 3-čioj Inf. divizijoje. Buvo gesuotas. Jo divizija dar Francijoje. Ponas Singaila pasilieka So. Bostone.

Juozas Lekavičius, išstarnavęs Suv. Valst. laivyne 4 metus sugrįžo Bostonan. Kelis kartus buvo Francijoje.

Valerijonas Uždavinis sugrįžo iš Francijos be dešinės rankos nykščio ir sužeista koja. Dabar pasveikęs.

Pranas Aukštikalnis sugrįžo su peršauta koja.

Juozas Galinis su dviem žaizdom.

Leonas Stasiulis, išplaukdamas iš Brest Amerikon, bal. 17 d. rašo "Sandarai": "Plaukiu į U. S. A. Greit pasimatysime. "Sandarą" gauju reguliariai, — labai ačiū! Buvau Paryžiuje. Anglų ir francuzų spauda pradėjo daug rašyti apie Lietuvą".

Jonas Kerdiejus sako: "Sandaros" mortgiciai privalo būti panaikinti. Dabar Sandara puikiai stovi, tik mortgicius reikia išbombarduoti." Ponas Kerdiejus, kaip karininkas, ir bombarduoja ne juokais. Jis dėjo \$20.00 (šėrais) sakydamas: "Štai mano kariška dvidešimtinė, lai ji paskatina visus Amerikos lietuvius ateiti talkon Sandarai įsigyti savo nuosavią, išmokitą spaustuvę be mortgicijų".

L. A. B-vės Nauj. Angl. Apskr. susivažiavimas atsibuvo "Sandaros" ofise balandžio 27 d. Dalyvavo vietiniai veikėjai, p. N. Badavičius iš Waterbury, Conn., kuris dabar darbuosis L. A. B-vės reikaluose šiame apskrityje, — NAA. LAB. pirmininkas inž. P. J. Žuris ir B. Juodris iš Montello, Mass. ir iš kitų kolonijų. Pasirodo, kad paskutinėje savaitėje Nauj. Anglijos lietuvių išpirko apie už kelis tukstančius dolerių L. A. B-vės šerų. Malonu, kad dabar visuomenė rimtai atsineša į taip svarbų Lietuvos atstatymo reikalą ir spiečia savo kapitalus į turinčią visuomenės užsitikėjimą, bepartypę Lietuvos atstatymo įstaigą.

Simano Daukanto Mokykla Nežus!

Praeitais metais, kada buvo sumanyta įsteigti vaikų vasarinę mokyklą, kada neturėjome nei cento pinigų, nei mokyklos užžiūrėtoji užmokėti, tai S. L. Šv. Kaz. Dr-ja pirmutinė aukavo. Symet taipgi \$50.00 paklojo.

Šiuosmet, kada pradėjo tai mokyklai iš pasalų kenti, tai minėta drg. lyg kokis rimtas didvyris, vėl pribuna į pagelbą. Šis jos žygis užtikrina vaikučių vasarinę mokyklą ir ant ateinančio sezono.

Laiminga šita draugija, nes ji yra liuosa nuo taip vadinamų mikroskopiškų didvyrių, kurių pasauliožvalga siekia tik iki jų galo nosies.

Taigi, išėmus porą draugijų, (kurios trumparegių vadovėlių suklaidintos svyruoja), visos So. Bostono ir Bostono liet. draugijos reikalauja vaikų vasarinės bepartypės mokyklos. Ir ji bus, nors blogos valios žmo-

nės ją kaž-kaip norėtų sugriauti. —S. N.

Liet. Ukėsų Dr-stės susirinkimas atsibuvo bal. 24 d., pirmininkaujant p. A. Komičiui. Apsvarsčius bėgančius reikalus buvo skaitytas nuo Simano Daukanto mokyklos raportas. Ukėsai, išklausę mokyklos atskaitų, pareikalavo raporto ir nuo savo įgaliotinių. Abu raportai vienbalsiai priimti ir tie patys įgaliotiniai palikta ir ant kitų metų. —S. N.

Iš S. L. Šv. Kaz. Drg. Susirinkimo. — Paaukauta \$50. Simano Dauk. Mokykla.

Bal. 27, 1919 m. įvyko viršminėtos Drg. susirinkimas. Tarp kit-ko buvo kalbėta kas-link šios dr-jos apvaikščiojimo 30 metų sukaktuvių. Dalyką apkalbėjus pavelta stovinčiai valdybai išdirbti pleną, kaip būtų tinkamiausia tas sukaktuves apvaikščioti kurios pripuls 4. d. Liepos, š. 1919 metų.

Skaitytas laiškas nuo S. D. L. Mokyklos su prašymu mokyklą remti taip kaip praieitą metų. Dr-ja dalyką ramiai apvarsčius nutarė prisidėti su savo 3-mis atstovais, kuriais išrinkti J. M. Pečiulis, V. Račkauskas ir K. Ambraza, t. y. tie patys atstovai, kurie buvo praieitą vasarą. Taipgi nutarta paskirti \$50.00 mokyklos reikalams ir kada valdyba metys reikalą, pinigus priduos mokyklos komitetui.

Skaitytas laiškas nuo "L. Raud. Kryžiaus Sąjungos". Laiške prašoma prisidėti prie naujos organizacijos. Tuojaus atsirado keletas narių, kurie pritarė ir nurodinėjo, kad reikia prisidėti, bet dalykui paaiškėjus (nors laiške pažymėta, kad tai bepartypiškas darbas), suprasta visai kitaip, kadangi prieš suorganizavimą Raudonojo Kryžiaus nebuvo kreiptasi prie kitokių draugijų, o vien tik prie pačių rapijų, todėl nutarta tokią organizaciją niekuom nremti iš dr-jos izdo, bet leista delegatui pereiti per narius jei kas nori prisidėti, lai prisideda. Delegatė nieko nelaukdama išsinešė, nes suprato, kad nepavyks tą darbą partijos tikslams naudoti. Išrinktiems kolektoriams nepribuvus, tik Kaz. Pocius St. Mockui aukojo \$10.00, už ką širdingai ačiū.

J. M. Pečiulis, Prot. Raštininkas.

Liet. salėje bus gegužės 3 d. Šokiai, 4 d. DLK. Vytauto Dr.-jos sus., 5 d. L. M. Apšvietos Dr.-jos susirink., 6 d. Anglų susirink. ir Jaun. Ratelio susirink., 7 d. "Little House" koncertas ir L. Labdarystės susirink., 8 d. L. B. Dr-jos susirink. ir "Gabijos" repeticijos.

P. Boly, manager.

L. Jaunimo Ratelio "Tea Party".

Praeitą nedėdienį bal. 27 d., 1919 m. 2 v. p. p., sandariečių buto kambariuose (Bethesda Hall) įvyko gražaus jaunimo susirinkimas kur buta skaniųjų užkandžių, žaislų — abelnai draugiška "Tea Party". Buvo svečių iš Montello, Lawrence ir kitų aplinkinių miestelių.

Taipgi rateliečiai turėjo puikius šokius sabato vakare. Viskas gerai nusisekė. O. Baltušitė.

Iš A. L. T. T. RAŠTINĖS.

(Taša nuo 5 pusl.)

K. skyrių tvėrimo klausimas Washingtone į aiškų pavida la dar nedavė išrišti, bet prie to be perstogos einama. Savu keliu, lai organizuoja-si liuosnoriai šitam prakilniam darbu, kuris veikia atsistos į gatavą kelią. 10) Liuosnorių komisijos žinios: Klausimas liuosnorių gabenimo dar galutinai neišrištas, vienok jaunuomenė organizuojasi be atidėliojimo į "Lietuvos Liuosybės Sargų" skyrius. Tuomtarpu tas bus tik kunų lavinimo ir lengvo mušto darbu. 11) Dvi stenografės Paryžiun užtikrinta. 12) Pild. Kom. posėdis atsibus bal. 26, New Yorke.

Nutarimai: 1) Del publikacijos plano akcija palikta po senovės. 2) Liuosnorių finansavimo klausimas trupū čiuo laiko atidėta, iki bus gauta nors paviršutinė sąmata. 3) Paraginti Išpildomajį Komitetą Washingtone, idant Raud. Kryž. klausimas bent laipsniškai būtų vyknamas ir visuomenei išskelbiamas. 4) Stenografės: Kizutė ir Radzevičiūtė užtvirtinta ir rekomenduota kuoveikiausiai Paryžiun pasiūsti. 5) Priimta rezoliucija į Prez. Wilsoną ir Suv. Valstijų valdžią, protestuojanti, kam sąjungiečiai ilgiaus palaiko Lietuvoje Vokiečių okupacijos armiją, kuri užuot "tvarkos palaikymo", terorizuoja Lietuvos gyventojus. ir net Amerikos pasiuntinius Kaune užpuolė, kuriuos Lietuvių kareiviai vos apgynė ir vienas iš jų net savo gyvastį atidavė. Prašoma sąjungiečių, idant kuoveikiausiai vokiečius iš Lietuvos iškraustyti, o Lietuvoje tvarkos daboji-mui bei krašto gynimui paliktų liuosą kelią Lietuvos armijai. 6) New Yorke demonstraciją visais galimais budais organizuoti.

J. O. Širvydas, ALT.T. Sekretorius.

Liet. salėje bus gegužės 3 d. Šokiai, 4 d. DLK. Vytauto Dr.-jos sus., 5 d. L. M. Apšvietos Dr.-jos susirink., 6 d. Anglų susirink. ir Jaun. Ratelio susirink., 7 d. "Little House" koncertas ir L. Labdarystės susirink., 8 d. L. B. Dr-jos susirink. ir "Gabijos" repeticijos.

P. Boly, manager.

Didelis Teatras!

"Jono Širdis" Drama 5 aktų, iš liet. gyvenimo Lietuvoj, Perstitys LTKB. Choras,

NEDELIOJ, 4 GEGUŽIO - MAY, 1919, Bažnytinėj Salėj, 428 Broadway, So. Bostone. Pradžia 7:30 val. vakare.

Gerbiami Lietuviai ir lietuvaite Bostono ir apilinkės: širdingai užkviečiam atsilankyti ant šito puikaus teatro, kuris bus perstatytas pirmą sykį Bostone. Šiame veikale bus perstatyta, kaip Jonas atkeršijo savo draugams ir kokia jo širdis, ar gera ar negera. Kviečia visus L. T. K. B. Choras.

ALTS. 7 kp. mitingas įvyks nedėlioje, gegužės 4 d. 10 v. ryto ALTS. 7 kp. kambariuose, 409 Broadway. Visi nariai ir norintieji prisirašyti atsilankykite.

ALTS. 7 kp. Vald.

"Gabijos" mitingas bus pėtnyčioje, geg. 2 d. 8:00 v. v. Liet. svet. Visi nariai malonėkit atsilankyti.

Liet. Jaun. Ratelio susirinkimas bus geg. 6 d., 7:30 v. Liet. svet. Yra svarbių reikalų. Ateikite visi.

A. Rasimavičius, sekr.

L. A. B-vės prakalbos įvyks Lietuvių Svetainėj, bal. 11 d. 7:30 v. v. So. Bostone. Kalbės inž. P. J. Žuris, temoje "Musų dabartinės pareigos". Įžanga dykai. Kviečiami visi.

MILIJONAS PARAŠŲ LIETUVAI MASS-MITINGAS,

rengiamas So. Bostono Lietuvių Gegužio - May 4 d., 1919, Municipal Building (salėje) Ant Broadway, tarpe G. ir H. gatvių, So. Boston, Mass. Pradžia 2-ą val. po pietų. Kalbės žymiausi kalbėtojai, o svarbiausia, tai bus išduota raportai ir pasekmės rinkimų parašų peticija.

Ateikite visi. Taip-pat bus paskelbta ir įduota sidabrinė taurė tam, kuris daugiau sia surinko parašų. Širdingai kviečia, Rengėjai.

Liberty Bondsus priijima

už pilnus \$50 dolerių. L. A. B-vės atstovas, P. Bartkevičia, 877 Cambridge st., E. Cambridge, Mass.

SERGANTIEJI REUMATIZMU

Galite išsigydyt labai greitai, nes nuo tų vaistų jau daugybė reumatizmu sergančių žmonių išgijo ir tapo sveikais ir laimingais. Pirmi bandymai parodo rezultatus ir gydo labai pasekmingai. Galite gauti sausų arba bonkutėse. Reikalaukite iš visų dalių Amerikos prisiusdami \$2.00, o apturėsite vaistus su nurodymais kaip vartoti. Išgydomas užtikrintas. Kreipkitės šiuo adresu: D. A. P. 369 Broadway, So. Boston, Mass.